

KALLELSE

Nämnd	Barn- och utbildningsnämnden
Datum och tid	2018-05-17 Kl. 08.30
Plats	Kommunkontoret, sammanträdesrum Gräsön (SR 1), Östhammar
Närvarorätt	Ärende 1 - 17

ÄRENDELISTA

1. Skolutvecklingsenheten presenterar sin verksamhet
Föredragande: Joakim Svensson m.fl
  2. Statsbidrag för ökad jämlikhet
Föredragande: Joakim Svensson
  3. Statsbidrag för en likvärdig skola
Föredragande: Joakim Svensson
  4. Riktlinjer för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg
  5. Lokalförsörjningsplan: Revidering
Föredragande: Sara Ersund
  6. Österbyskolans lokaler
  7. Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022: Remiss
  8. Policy och strategi för integration i Östhammars kommun: Remiss
  9. Frösåkersskolan
  10. Genomgång av verktyget Stratsys
  11. Årsbudget 2019: Preliminär budget och verksamhetsplan samt flerårsplan 2020-2022
  12. Information från förvaltningen
  13. Rapporter från skolråd m.m.
  14. Inkomna skrivelser till barn- och utbildningsnämnden
  15. Redovisning av delegationsbeslut
-

16. Information

17. Kurs- och konferensinbjudningar

.....
Sekreterare Per-Åke Berg

.....
Ordförande Roger Lamell (S)

08.30

1

Skolutvecklingsenheten presenterar sin verksamhet

Skolutvecklingsenheten presenterar sin verksamhet vilka viktiga arbetsuppgifter som finns framöver

---

10.00

2

Dnr BUN-2018-068

Dpl 047

Statsbidrag för ökad jämlikhet

Handling A

Statsbidraget ska gå till insatser för att öka andelen elever som blir behöriga till gymnasieskolans nationella program.

Bidraget för 2018 uppgår för Östhammars del till 1 164 347 kr och får användas för kostnader till insatser under perioden 1 januari -31 december 2018, men kan ändå stödja mer långsiktiga insatser för att öka andelen elever som blir behöriga till gymnasiet. Barn- och utbildningsnämnden ska besluta om vilka insatser/inriktning som statsbidraget ska finansiera.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

---

3 Dnr BUN-2018-055 Dpl 047

Statsbidrag för en likvärdig skola

Handling B

Statsbidraget ska användas till insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Genom att analysera, identifiera och prioritera behoven kan huvudmannen själv bestämma vilka insatser som statsbidraget ska finansiera.

Bidraget för 2018 uppgår för Östhammars del till 1 867 932 och kan användas för kostnader till insatser under perioden 1 juli-31 december 2018. Barn- och utbildningsnämnden ska besluta om vilka insatser/inriktning som statsbidraget ska finansiera.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

---

4 Dnr BUN-2018-010 Dpl 041

Riktlinjer för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg

Handling C

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2018-02-01 att från och med 2018-07-01 görs inga nya inskrivningar av skolbarn i den egna pedagogiska omsorgen. Detta innebär att riktlinjerna måste ändras i denna del.

Nämndsekreterare Per-Åke Berg föredrar ärendet,

Arbetsutskottets förslag 2018-02-15

Barn- och utbildningsnämnden godkänner revideringen av riktlinjerna för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden godkänner revideringen av riktlinjerna för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg.

5

Dnr BUN-2018-039

Dpl 600

Lokalförsörjningsplan: Revidering

Handling D

Barn- och utbildningsnämnden antog 2017-09-14 en lokalförsörjningsplan för 2018-2032. Planen ska vid behov revideras.

Arbetsutskottets förslag 2018-03-22

Barn- och utbildningsnämnden godkänner revideringen av lokalförsörjningsplanen.

Ekonom Sara Ersund föredrar ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2018-04-12

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar om den reviderade lokalförsörjningsplanen vid sammanträdet 2018-05-17.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden godkänner revideringen av lokalförsörjningsplanen.

---

6 Dnr BUN-2018-066 Dpl 611

Österbyskolans lokaler

Handling E – Delas ut på sammanträdet

Österbyskolan har idag 350 skolplatser och i skolbyggnaden finns också fritidshem, kulturskolan verksamhet samt ortens folk- och skolbibliotek. Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2017-06-15 att lokalerna vid Österbyskolan ska anpassas så att ytterligare 100 skolplatser skapas. Efter att detta beslut togs har det framkommit att ytterligare skolplatser behövs i Österbyskolan.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden beslutar om att utöka med ytterligare 50 platser.

---

7 Dnr BUN-2018-56 Dpl 012
Dnr KFN-2018-41 Dpl 012

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022: Remiss

Handling F1-2

Biblioteksplanen är ett lagstadgat och politiskt beslutat strategidokument för långsiktig utveckling av en kommuns biblioteksverksamhet. Biblioteksplanen ska ange verksamhetens inriktning och omfattning samt bibliotekets roll i den lokala utvecklingen. Utgångspunkten för biblioteksplanen bör vara att den är en gemensam angelägenhet för alla politikerområden.

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram förslag till ny Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022, vilken skickats som remiss till kommunens övriga nämnder.

Remissvaret ska vara Kultur- och fritidsnämnden tillhanda senast 2018-05-22.

Remissvaret diskuteras och justeras.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden antar remissvaret och överlämnar det till Kultur- och fritidsnämnden.

---

8 Dnr BUN-2018-065 Dpl 003
Dnr KS-2018-240 Dpl 003

Policy och strategi för integration i Östhammars kommun: Remiss

Handling G1-2

Policy och strategi för integration i Östhammars kommun syftar till att utgöra kommunens övergripande styrdokument på integrationsområdet och anger den strategiska viljeriktningen för Östhammars kommun.

Yttrandet ska vara Kommunstyrelsen tillhanda senast 2018-06-21.

Policyn ska på remiss till rektorsgruppen 2 maj och ett förslag till yttrande presenteras för Barn- och utbildningsnämnden 17 maj.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen

13.00

9

Frösåkersskolan

Genomgång av arbetet med den nya skolan och ritningar presenteras för hur skolan ska byggas.

13.30

10

Genomgång av verktyget Stratsys

Barn- och utbildningsnämnden ska få titträttigheter i Stratsys som är ett molnbaserat verktyg för verksamhetsstyrning, planering och uppföljning. Nämnden får en genomgång av hur verktyget fungerar.

11

Dnr BUN-2018-011 Dpl 041

Årsbudget 2019: Preliminär budget och verksamhetsplan samt flerårsplan 2020-2022

Barn- och utbildningsnämnden ska besluta om preliminär drift- och investeringsbudget och verksamhetsplan för 2019 samt flerårsplan 2020-2022.

Diskussion om budgetarbetet.

Tjänsteförrättande barn- och utbildningschef Sara Ersund föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-02-15

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

_____

Ekonom Sara Ersund föredrar ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2018-03-08

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

_____

Arbetsutskottets förslag 2018-03-22

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

_____

Ekonom Sara Ersund föredrar ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2018-04-12

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

_____

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

_____

12

Information från förvaltningen

13

Rapporter från skoloråd m.m.

14

Inkomna skrivelser till barn- och utbildningsnämnden

Följande inkomna skrivelser redovisas:

- 1) Dnr BUN-2018-058 Dpl 612
Skrivelse till barn- och utbildningsnämnden avseende samverkansavtal.
- 2) Dnr BUN-2018-059 Dpl 609
Skrivelse till barn- och utbildningsnämnden avseende pedagogisk omsorg.
- 3) Dnr BUN-2018-060 Dpl 609
Skrivelse till barn- och utbildningsnämnden avseende pedagogisk omsorg.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden tar del av skrivelserna.

Barn- och utbildningsnämnden överlämnar svaren till respektive brevskrivare.

15

Redovisning av delegationsbeslut

Följande förteckningar över delegationsbeslut redovisas:

Verksamhetsfrågor

2018-04-19	Förskolechef Camilla Lindström (Beslut om utökad tid i förskolan)
2018-05-08	Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén (Beslut att inte lämna ut allmän handling eller att lämna ut handling med förbehåll)
2018-05-08	Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén (Yttrande/ svar till domstol eller annan myndighet)
2018-05-09	Rektor Inga-Lill Ericsson (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.)
2018-05-09	Rektor Johan Mattsson (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.)
2018-05-09	Rektor Carina Engblom (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.)
2018-05-09	Rektor Jessica Björkman (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.)
-

16

Information

---

1) Dnr KS-2018-127 Dpl 611
Utdrag ur protokoll fört vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-03-27 avseende projektering Frösåkersskolan, finansiering och tilläggsbudget.

2) Dnr BUN-2018-004 Dpl 003
Dnr KS-2018-96 Dpl 003
Utdrag ur protokoll fört vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-03-27 avseende Reglemente för barn- och utbildningsnämnden, revidering.

3)
Cirkulär 18:17 från Sveriges Kommuner och Landsting avseende Vårpropositionen och vårändringsbudgeten för år 2018.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

_____

4) Dnr BUN-2018-032 Dpl 900
Beslut från Skolinspektionen 2018-04-27 efter tillsyn av Östhammars kommun.

_____

17

Kurs- och konferensinbjudningar

Kurs- och konferensinbjudningar redovisas.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-26

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

_____

Statsbidrag för ökad jämlikhet

Statsbidraget ska gå till insatser för att öka andelen elever som blir behöriga till gymnasieskolans nationella program.

Regelverk

Förordning (2017:818) om statsbidrag för ökad jämlikhet i grundskolan

Se även

Statsbidrag för en likvärdig skola

2018

Begär ut bidrag
15 apr-15 maj

Redovisning av
2017 *
15 aug-17 sep

* Gäller bidragsomgången 2017

AKTUELLT

13 april | Beslut om bidragramar för 2018. Nu kan du se hur mycket bidrag begära ut.

[Bidragsramar 2018 \(226 kB\)](#)

Begär ut bidrag mellan 15 april-15 maj

Gäller för bidragsomgången 2018.

För att logga in i e-tjänsten och begära ut bidraget krävs det att du är en användare med behörighet till bidraget.

[Logga in i e-tjänsten för statsbidrag](#)

Vem kan söka statsbidraget?

De kommunala och fristående huvudmän med verksamhet i grundskolan som har de sämsta socioekonomiska förutsättningarna kommer att kunna begära ut bidrag. Begäran om utbetalning öppnar i oktober i e-tjänsten Mina sidor.

Vad ska statsbidraget användas till?

Bidraget ska användas till insatser i grundskolan för att öka andelen elever som når behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan.

Insatserna behöver utformas utifrån lokala förutsättningar och behov

Insatserna behöver utformas utifrån lokala förutsättningar och behov

Det kan finnas olika anledningar till varför en skola har många elever som har dåliga resultat och inte får behörighet till gymnasiet. Därför behöver man utforma insatser som är anpassade utifrån de förutsättningar och behov som finns på en skola. Ett framgångsrikt utvecklingsarbete utgår från tydligt identifierade behov och orsaker, välgrundade insatser, resultatfokus, delaktighet och långsiktighet. Det är därför viktigt att ni gör en analys av er verksamhet innan ni beslutar vilken eller vilka insatser ni ska prioritera.

Statsbidraget kan stödja långsiktiga insatser

Statsbidraget kan stödja långsiktiga insatser

Statsbidraget får användas till kostnader för insatser som genomförs under perioden 1 januari - 31 december 2018, men kan ändå stödja mer långsiktiga insatser för att öka andelen elever som blir behöriga till gymnasiet. Bidraget kan till exempel gå till insatser som ni redan gör inom ramen för utbildningen och som syftar till att förbättra resultaten. Det kan också vara insatser för att utveckla arbetet med läroplanernas del 1 och 2. Till exempel

systematiskt arbete med likabehandling

inkludering, trygghet och studiero

hälsofrämjande skolutveckling,

arbete mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Insatser på olika nivåer

Här finns förslag på insatser som ni kan använda bidraget till, det går även att använda det till andra insatser så länge syftet är att öka andelen elever som blir behöriga till gymnasiet.

Insatser hos huvudmannen

Insatser hos huvudmannen

Insatser för att öka förståelsen för och förmågan att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet.

Insatser för att öka kvaliteten i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet.

Stöd till organisationen för mottagande av och utbildning av nyanlända och flerspråkiga elever.

Insatser i skolan

Insatser i skolan

Insatser för att öka förståelsen för och förmågan att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet.

Insatser för att stärka det pedagogiska ledarskapet och för att driva förbättringsarbete.

Insatser för att underlätta elevernas övergång mellan olika skolformer och mellan skola och arbetsliv eller vidare studier.

Insatser i klassrummet

Insatser i klassrummet

Lärare kan få handledning om kollegialt lärande, uppföljning och utveckling av undervisningen, anpassning och inkludering.

Lärare kan få fortbildning inom didaktik, exempelvis om kunskapsbedömning, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt eller ämnesundervisning.

Insatser som gör att lärarnas kompetens och tid används till undervisning, till exempel administrativt stöd till lärare, att ni inför ett tvåläraresystem eller förstärker resurserna till elevhälsan.

Ni kan köpa in läromedel eller andra lärverktyg för att öka kvaliteten i undervisningen.

Lärare kan få handledning och utbildning om förhållningsätt och bemötande.

Insatser som syftar till att utveckla ledarskapet i klassrummet.

Kompetensutveckling för att stärka den specialpedagogiska kompetensen och utveckla elevhälsan.

Insatser som skapar bättre förutsättningar för elever att göra väl underbyggda val inför fortsatta studier eller arbetsliv.

Kompetensutveckling för lärare och skolpersonal —

Kompetensutveckling för lärare och skolpersonal

Skolverket kan ge stöd inom flera av de områden som nämns ovan, bland annat inom de nationella skolutvecklingsprogrammen.

[Här hittar du Skolverkets kompetens och fortbildning](#)

Vilka kostnader kan bidraget användas till?

Statsbidraget ska gå till att finansiera insatserna.

Exempel på kostnader —

Här är några exempel på kostnader:

Lön eller ersättning för handledare och för kostnader för vikarier.

Fortbildning, till exempel kurskostnader, resor, studiematerial och kostnader för vikarier.

Läromedel och lärverktyg.

Vad får statsbidraget inte användas till —

Vad får statsbidraget inte användas till?

Bidraget får inte användas för kostnader eller insatser som huvudmannen redan får något annat statsbidrag för. Det får alltså inte ske en dubbelfinansiering med flera statsbidrag för samma kostnader. Bidrag ska användas till insatser som tydligt går att koppla till grundskolans verksamhet. Skolverket följer upp att bidraget används som det är tänkt. Om ni inte använder bidraget på rätt sätt blir ni återbetalningsskyldiga.

Hur stort är statsbidraget?

2018

Skolverket har totalt 500 miljoner kronor att fördela 2018. Alla huvudmän som kan ta del av bidraget tilldelas en bidragsram. Den visar den totala summan bidrag som varje huvudman är garanterad

Så har vi tagit fram bidragsramarna +

Söka utöver ram +

Bidragssomgången 2018

Bidragssram	—
Bidragssram	
De 50 procent av huvudmännen som utifrån socioekonomiska förutsättningar har störst behov av bidraget får en bidragssram. Bidragssramen anger den summa som huvudmannen kan begära ut.	
Bidragssramar 2018 (226 kB)	

Begäran om utbetalning	+
Redovisning	+

Bidragssomgången 2017

Bidragssram	+
Begäran om utbetalning	+
Redovisning	+

Kontakt

statsbidrag.okadjamlikhet@skolverket.se

Senast granskad: 2018-04-13

Innehållsansvar: [Statsbidragsenheten](#)

Utskriftsversion

Likvärdig utbildning statsbidrag 2018

1 867 932kr

20180701-20181231 utnyttjas under denna tid.

Likvärdig utbildning i förskoleklass och grundskolan

Alla elever i Sverige har enligt lag rätt till en likvärdig utbildning. Sociala och ekonomiska hemförhållanden eller var eleven bor ska inte påverka elevens tillgång till utbildning av hög kvalitet.

Utbildningen ska också kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. För att stärka likvärdigheten och för att alla elever ska få en utbildning av hög kvalitet behöver huvudmän rikta resurser utifrån lokala förutsättningar och behov. Det här statsbidraget är ett stöd för huvudmän att stärka likvärdigheten i och mellan skolor.

I skollagen står det om lika tillgång till utbildning, likvärdig utbildning och huvudmannens ansvar för utbildningen:

- Alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet. 1 kap. 8 §
- Utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas. 1 kap. 9 §
- Resurser ska fördelas efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. 2 kap. 8 §

Utforma insatserna utifrån en analys av lokala förutsättningar och behov

Ni behöver utforma insatser som är anpassade utifrån de förutsättningar och behov som finns inom organisationen. Ett framgångsrikt utvecklingsarbete utgår från en nulägesanalys med tydligt identifierade behov och orsaker, välgrundade insatser, resultatfokus, delaktighet och långsiktighet. Det är därför viktigt att ni gör en analys av er verksamhet innan ni beslutar vilken eller vilka insatser ni ska prioritera.

I maj 2018 kommer det finnas mer stöd här om hur ni kan gå tillväga för att analysera behoven.

Statsbidraget ska stödja långsiktiga insatser

Statsbidraget får användas till kostnader för insatser som genomförs under perioden 1 juli-31 december 2018, men det ska stödja mer långsiktiga insatser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen. Bidraget kan gå till insatser som ni redan genomför eller till nya insatser.

Till exempel

- Undervisning och lärande
- Extra anpassningar och särskilt stöd

- Bedömning och betygsättning
- Trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling
- Företsättningar för lärande och trygghet
- Styrning och utveckling av verksamheten

I maj 2018 kommer det finnas mer stöd om vilka insatser ni kan använda bidraget till.

Villkoren styrs av

Förordning (2018:49) om statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling

Enligt förordningen ska bland annat huvudmannen

- upprätta en plan med redogörelse för de insatser som huvudmannen planerar, enligt § 5 i förordningen
- för bidragsåret inte minska de egna kostnaderna per elev för personal i förskoleklassen eller för undervisning och elevhälsa i grundskolan jämfört med ett genomsnitt för tre föregående år, enligt § 3 i förordningen.
-

Så har vi tagit fram bidragsramarna

Vi tar fram bidragsramarna utifrån ett socioekonomiskt index och elevantalet hos varje huvudman.

Modell för socioekonomiskt index

Vi har använt oss av ett socioekonomiskt index som Statistiska Centralbyrån, SCB, har tagit fram. Den utgår från en modell som beräknar sannolikheten att en elev blir behörig till ett nationellt program i gymnasieskolan. En huvudman med en högre andel elever som inte förväntas bli behörig till gymnasiet får ett högre bidrag per elev än en huvudman med en lägre andel obehöriga.

Modellen använder följande variabler för att beräkna sannolikheten att en elev blir obehörig:

- Vårdnadshavarnas utbildningsnivå
- Året när eleven invandrade till Sverige
- Vårdnadshavarnas inkomst
- Elevens kön
- Ekonomiskt bistånd till vårdnadshavare
- Om eleven är folkbokförd på samma adress som båda vårdnadshavare
- Antal syskon som är folkbokförda i hemmet
- Socioekonomisk status på bostadsområdet där eleven är folkbokförd

- **Elevstatistik**

- Vi använder oss av elevstatistiken som samlas in av Statistiska centralbyrån, SCB, den 15 oktober varje år. För att göra bidragsramarna mer stabila över tid används genomsnittet av elevantalet hos en huvudman för tre föregående år. Den senast uppdaterade elevstatistiken har två års eftersläpning, vilket innebär att bidragsramarna för 2018 baseras på genomsnittet av elevantalet 2014, 2015 och 2016. Huvudmän kan inte få en bidragsram för 2018 om de inte lämnat statistik till SCB, tillkommit efter 15 oktober 2016 eller saknar tillstånd att bedriva verksamhet.
- Huvudmän med konfessionell inriktning eller färre än fem elever har fått en bidragsram som baseras på ett index som motsvarar genomsnittet av andelen obehöriga elever till gymnasieskolan för samtliga skolenheter i den kommunen som skolan har sin verksamhet.

Riktlinjer för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg

1. Allmänt

Riktlinjerna tillämpas för följande verksamheter som regleras i Skollagen (2010:800):

- Förskolan (kapitel 8)
- Fritidshem (kapitel 14)
- Annan pedagogisk verksamhet (kapitel 25)

2. Förskola och annan pedagogisk verksamhet för barn 1-5 år

Verksamheterna bedrivs i form av förskola och annan pedagogisk verksamhet (familjedaghem/dagmamma) samt allmän förskola (för barn från och med höstterminen det år de fyller tre år). Familjedaghemmen drivs både av kommunala samt av enskilda utförare.

Rätt till förskola och annan pedagogisk verksamhet

Rätten till förskola i Östhammars kommun avgörs enligt följande riktlinjer:

- Barnomsorg tillhandahålls inom ramen för verksamhetens öppethållande.
- Barnomsorg tillhandahålls i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete eller studier plus rimlig tid för resor. Det betyder att om en vårdnadshavare, eller båda, är lediga från förvärvsarbete/studier (till exempel semester eller ledig dag) har barnet inte rätt att vistas i barnomsorgen. Vid vårdnadshavarens sjukdom får barnet vara kvar i verksamheten. Även barn vars vårdnadshavare är arbetssökande eller föräldraledig, har viss rätt till barnomsorg.
- Barn ska vara folkbokförda i kommunen för att ha rätt till plats. Barn från annan kommun som med hänsyn till sina personliga förhållande, har särskilda skäl kan tas emot i kommunens förskolor efter särskild prövning. Växelvist boende anses inte utgöra särskilda skäl.
- Barn till vårdnadshavare som förvärvsarbetar eller studerar har rätt till den tid de behöver för sitt arbete eller sina studier, inom ramen för verksamhetens öppethållande.
- Barn (ett till fem år) till vårdnadshavare som är arbetssökande eller föräldraledig har rätt till förskola 15 timmar per vecka.
- Barn (tre till fem år) har **rätt till allmän förskola** (som är avgiftsfri), oavsett vårdnadshavarnas sysselsättning, från och med höstterminen det år barnet fyller tre år. Verksamheten följer skolans terminer, med samma lov dagar som skolan. Vårdnadshavaren väljer i samråd med förskolan ett av följande alternativ: Måndag-fredag kl. 09.00-12.00 eller tisdag-torsdag kl. 09.00-14.00.
- Vårdnadshavare kan även ansöka om utökad tid när barnets eget behov är grund för detta. Rätt till utökad tid på grund av barnets eget behov beslutas efter särskild prövning av förskolechef.
- Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver stöd i sin utveckling ska erbjudas plats i förskolan om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt.

- Vid vårdnadshavares längre sammanhängande ledighet som ingår i tjänsten, har barnet rätt till förskoleverksamhet 15 timmar/kalendervecka.
- De vårdnadshavare som erbjuds tillfälligt arbete omfattas inte av 15-timmarsregeln.

Anmälan till förskola och annan pedagogisk verksamhet

Anmälan görs på kommunens hemsida via E-tjänst barnomsorg. För att plats ska kunna erbjudas önskat datum, ska anmälan ha inkommit senast fyra månader innan. Du anger i anmälan när och var plats önskas. Placeringsdatum är lika med påbörjad inskolningsperiod, där någon vårdnadshavare deltar. Inskolning under sommarperioden är inte möjlig (under perioden juni till första veckan i augusti).

Placering i förskola och pedagogisk omsorg

Kommunen ska erbjuda plats utan oskäligt dröjsmål och så nära barnets eget hem eller skola som möjligt med beaktande av vad som krävs för att effektivt utnyttja lokaler och andra resurser. Skälig hänsyn ska också tas till vårdnadshavarens önskemål.

Målsättningen är att erbjuda plats i enlighet med lämnat önskemål. Om så inte skulle vara möjligt erbjuds plats på alternativ enhet.

Som vårdnadshavare ska ett aktuellt omsorgsschema lämnas som anger hur många timmar i veckan som barnet kommer att vistas i verksamheten, det görs via E-tjänst barnomsorg. Barn i pedagogisk omsorg (familjedaghem) kan vid en varaktig förändring inte garanteras plats inom samma barnomsorgsform.

När ledig plats finns, erbjuder barn- och utbildningskontoret plats till familjen via e-post till anmäld e-postadress. Erbjudandet ska sedan besvaras inom 14 dagar.

Byte av enhet eller omsorgsform

Överflyttning mellan omsorgsformerna/orterna i kommunen aktualiseras genom ny ansökan från vårdnadshavaren.

Om vårdnadshavare önskar att barnet ska övergå från avgiftsbelagd förskoleverksamhet till avgiftsfri allmän förskola ska grund för placering ändras till allmän förskola via E-tjänst barnomsorg.

Uppehåll i placering

Den som, vid annat än sommarledighet, inte ska utnyttja sin plats under mer än två månader kan ansöka om att ha kvar platsen upp till tre månader. Ansökan om att få behålla platsen sker skriftligen till barn- och utbildningskontoret. Avgift betalas även när platsen inte används.

Prioritetsordning

Barnomsorgskön är sorterad efter anmälningsdatum. Om flera barn har samma anmälningsdatum gäller följande prioriteringsordning:

1. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling. Om det särskilda stödet för ett barn kan tillgodoses på ett lika bra sätt på annan lämplig förskoleenhet har punkten 2 företräde framför denna punkt.
2. Syskon till barn som redan har plats på den aktuella förskolan. Med syskon menas samtliga barn i samma hushåll oavsett vårdnadshavare.
3. Ålder, det vill säga att äldre barn har företräde framför yngre.

Planerings- och studiedagar

Stängning av verksamheten för planerade studiedagar/fortbildning för personal får ske högst fyra dagar per år. Information om stängning ska meddelas vårdnadshavare minst 6 veckor innan.

Under till exempel jul och sommar kan flera enheter på samma ort ha gemensam verksamhet på en enhet.

Avgifter och inkomstanmälan

Avgiften bestäms utifrån hushållets sammanlagda inkomst och betalas per månad, tolv månader om året. Kommunen tillämpar den av regeringen fastställda så kallade maxtaxan för plats i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Mer information om avgifter finns på Östhammars kommuns hemsida.

Inkomstanmälan görs på Östhammars kommuns hemsida via E-tjänst barnomsorg:

- vid nyplacering i samband med att du tackar ja till erbjuden plats,
- ändrade inkomst- eller familjeförhållanden,
- på begäran av kommunen.

Inkomstuppgift kommer att begäras in en gång per år. Lämnad inkomstuppgift kan komma att kontrolleras hos arbetsgivaren. Vid utebliven inkomstanmälan debiteras högsta avgift enligt maxtaxa.

Avgiftsbefrielse

Barn, vilka erhållit förskoleplats med stöd av Skollagen 8 kap. 7 § är avgiftsbefriade om omsorgsbehovet inte överstiger 15 timmar per vecka eller 525 timmar per år. För barn, vilka omsorgsbehovet överstiger 15 timmar per vecka eller 525 timmar per år avräknas 3/8 av avgiften.

Efter beslut av förskolechef kan ytterligare avgiftsfri tid beviljas.

Uppsägning

När barnet inte längre behöver barnomsorg ska platsen sägas upp två månader innan barnet beräknas sluta. Avgift tas ut under uppsägningstiden, oavsett om barnet nyttjar platsen eller inte. Uppsägningen ska göras via E-tjänst barnomsorg.

Uppsägning av plats under perioden juni-augusti befriar inte familjen från betalningsansvar om barnet återkommer till verksamheten före den 1 oktober samma år.

Plats i förskola och i pedagogisk omsorg för barn i förskoleålder får behållas längst till den 30 juni det år barnet fyller 6 år.

När rätten till platsen upphör enligt ovan angivna tidpunkter krävs ingen särskild uppsägning.

Avstängning

Kommunen kan säga upp barnomsorgsplats i följande fall:

- Vid bristande betalning av barnomsorgsavgift
- Vid frånvaro mer än femton dagar i följd utan anmälan
- Om vilseledande uppgifter om inkomst och omsorgstid har lämnats.

Om betalning av avgiften inte sker inom föreskriven tid trots påminnelser anses rätten till barnomsorgsplatsen förverkad och sägs upp.

Vid tre obetalda månadsavgifter kan placering sägas upp med omedelbar verkan. Avstängning kvarstår till dess vårdnadshavaren reglerat skulden eller upprättat överenskommelse om avbetalning. Avstängning av plats får inte ske om barnet är i behov av särskilt stöd eller för den del som omfattas av rätten till allmän förskola.

3. Fritidshem för elever 6-13 år

Verksamheten bedrivs i form av fritidshem.

Fritidshem för skolbarn i åldern 6-12 år. Plats i fritidshem erbjuds till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år.

Fritidshem tillhandahålls inom ramen för verksamhetens öppethållande.

Anmälan

Anmälan görs på kommunens hemsida via E-tjänst barnomsorg.

Placering i fritidshem för elever 6-13 år

En elev har rätt till plats i fritidshem till och med vårterminen han eller hon fyller 13 år. Elev till vårdnadshavare som är arbetssökande eller föräldraledig har inte rätt till fritidshem. Om en vårdnadshavare blir arbetslös eller föräldraledig har eleven rätt att behålla sin plats högst en månad.

Om man väljer plats i ett annat fritidshem än det som finns på den skola barnet går i, kan plats i det valda fritidshemmet inte garanteras.

För att placering i fritidshem ska kunna ske måste båda vårdnadshavarna acceptera erbjuden plats och lämna inkomstuppgift. Om vårdnadshavarna inte tackat ja till erbjudandet inom 14 dagar betraktas det som att de avstår från erbjuden plats och anmälan avregistreras.

Placering i fritidshem vid skolval till förskoleklass görs efter vårdnadshavarens anmälan. Vid detta tillfälle ska inkomstuppgift vid begäran lämnas till kommunen.

Planerings- och studiedagar

Stängning av verksamheten för planerade studiedagar/fortbildning för personal får ske högst fyra dagar per år. Information om stängning ska meddelas vårdnadshavare minst 6 veckor innan.

Under till exempel jul och sommar kan flera enheter på samma ort ha gemensam verksamhet på en enhet.

Avgifter och inkomstanmälan

Avgiften bestäms utifrån hushållets sammanlagda inkomst och betalas per månad, tolv månader om året. Kommunen tillämpar den av regeringen fastställda så kallade maxtaxan för plats i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Mer information om avgifter finns på Östhammars kommuns hemsida.

Inkomstanmälan ska lämnas genom särskild blankett:

- vid nyplacering i samband med att du tackar ja till erbjuden plats,
- vid ändrade inkomst- eller familjeförhållanden,
- på begäran av kommunen.

Inkomstuppgift kommer att begäras in en gång per år. Lämnad inkomstuppgift kan komma att kontrolleras hos arbetsgivaren. Vid utebliven inkomstanmälan debiteras högsta avgift enligt maxtaxa.

Uppsägning

När barnet inte längre behöver skolbarnomsorg ska platsen sägas upp två månader innan barnet beräknas sluta. Avgift tas ut under uppsägningstiden, oavsett om barnet nyttjar platsen eller inte. Uppsägningen ska göras via E-tjänst barnomsorg.

Uppsägning av plats under perioden juni-augusti befriar inte familjen från betalningsansvar om barnet återkommer till verksamheten före den 1 oktober samma år.

Plats i fritidshem eller pedagogisk omsorg för skolbarn får behållas längst till vårterminen det år barnet fyller 13 år.

När rätten till platsen upphör enligt ovan angivna tidpunkter krävs ingen särskild uppsägning.

Avstängning

Kommunen kan säga upp skolbarnsorgsplatsen i följande fall:

- Vid bristande betalning av barnomsorgsavgift
- Vid frånvaro mer än femton dagar i följd utan anmälan
- Om vilseledande uppgifter om inkomst och omsorgstid har lämnats.

Vid tre obetalda månadsavgifter kan placering sägas upp med omedelbar verkan. Avstängning kvarstår till dess vårdnadshavaren reglerat skulden eller upprättat överenskommelse om avbetalning. Avstängning av plats får inte ske om barnet är i behov av särskilt stöd.

4. Omsorg på obekväm arbetstid

Kommunen har ingen lagstadgad skyldighet att erbjuda barnomsorg på obekväm tid, men försöker tillgodose behovet under vissa förutsättningar. En individuell prövning sker i varje enskilt fall. Beslut beviljas för högst sex månader i taget, därefter omprövas beslutet. Av organisatoriska eller ekonomiska förutsättningar är tillgången på platserna begränsade varför ingen garanti om plats kan utlovas.

Omsorg på obekväm arbetstid är avsedd för barn mellan 1-12 år vars vårdnadshavare har sitt ordinarie arbete förlagt till kvällar, nätter och helger. Detta gäller ensamstående vårdnadshavare med sådana arbetstider, gifta eller sammanboende där båda parter arbetar sådana tider. Omsorgsbehovet ska vara regelbundet och kontinuerligt återkommande och andra möjligheter att tillgodose behovet av omsorg ska ha prövats. Vårdnadshavaren ska också kunna styrka att hon/han prövat möjligheten att förändra sin arbetstid.

Arbetstidens förläggning ska styrkas med intyg/schema från arbetsgivaren.

5. Övrigt

Uppgifter som krävs för ett barns placering, debitering av barnomsorgsavgift registreras i kommunens dataregister för barnomsorg.

Ytterligare information finns på kommunens hemsida.

www.osthammar.se

Barn- och utbildningsnämnden

Lokalförsörjningsplan 2018-2032

Barn- och utbildningsnämnden

UTKAST

Inledning

På uppdrag av Barn- och utbildningsnämnden arbetar Barn- och utbildningsförvaltningen sedan 2016 med en lokalförsörjningsplan för förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Prognoser för alla verksamheter görs kontinuerligt, olika tillväxtscenarier diskuteras och befintliga lokaler inventeras. Kommunens befolkningsprognos, som köps regelbundet från SCB, är en del av underlaget.

Barn och utbildningsnämnden anser att följande särskilt ska beaktas när skollokaler planeras, byggs om och renoveras:

- Trygga miljöer
- Förskola och skola i permanenta lokaler
- Pedagogiska miljöer i framkant verksamhets- och utseendemässigt för bästa skolresultat; miljön spelar roll

Under 2017-2018 har barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med bl a tekniska förvaltningen arbetat vidare med principer för bra skola och förskola och påbörjat arbetet med funktionsprogram för nya förskolor och skolmiljöer.

Ekonomi

I lokalförsörjningsplanen listas olika tänkbara alternativ för framtida lokalförsörjning, med och utan befolkningstillväxt. Det är inte möjligt att genomföra alla åtgärder direkt eftersom vissa åtgärder innebär stora kostnader. Prioriteringar kommer att behöva göras av Barn- och utbildningsnämnden och Kommunfullmäktige. Vissa föreslagna åtgärder är bara aktuella på längre sikt och vid befolkningstillväxt.

Kostnadsberäkningarna i lokalförsörjningsplanen är i vissa fall schabloner och syftar till att ge en första bild över vad varje föreslagen åtgärd kan innebära för kostnad.

Tidplan och uppföljning

Lokalförsörjningsplanen innehåller åtgärder som behöver genomföras på kort och lång sikt. Innan någon av de större föreslagna åtgärderna genomförs kommer ytterligare underlag att tas fram i samråd med bl a tekniska förvaltningen och beslut att fattas i Barn- och utbildningsnämnden och Kommunfullmäktige.

Lokalförsörjningsplanen revideras årligen inför kommande periods budgetarbete.

Alunda

Alunda växer som tätort i Östhammars kommun. Orten ligger på nära avstånd till Uppsala och förbättringarna av väg 288 har inneburit att pendlingstiden minskat till Uppsala och Stockholms arbetsmarknader. Flera stora bostadsområden planeras på orten. Barn- och utbildningsförvaltningen ser ökad efterfrågan på förskole- och grundskoleplatser i Alunda kommande år (tänkbar tillväxt 0-25 %). Vattenbrist mm gör att inflyttningen just nu (våren 18) planat ut något i Alunda.

Förskola

I Alunda inklusive Ekeby finns 255 förskoleplatser och 35 platser hos kommunala och privata dagbarnvårdare, totalt 290 platser. Prognosen för 2019 är ca 280 barn, d v s platserna räcker i stort sett. Vid tillväxt om 25 % kommer ca 355 platser att behövas.

Förskoleplatserna behöver öka på orten men då det är svårt att säga hur stor tillväxten blir är det rimligt att öka platserna successivt. I ett första steg föreslås utbyggnation av förskolan Alma med 51 platser. Vid stor tillväxt/inflyttning kan en ny förskola behöva byggas.

Grundskola och fritidshem

Olandsskolan (åk F-9) har idag 525 platser samt ytterligare 60 platser i det sk Hus C, totalt 585 platser. Behovet utan tillväxt ligger kring 550 platser kommande år. Med tillväxt om 25 % kommer ca 680-700 platser att behövas på sikt. Skolan inrymmer även fritidshem.

Ekeby skola (åk F-3) har ca 100 platser och rymmer idag ca 30 elever. Skolan inrymmer även fritidshem. Som födelsetalet ser ut idag kommer skolan även kommande år ha ca 25 elever, d v s 6-7 elever per klass/årskurs.

Grundskoleplatserna räcker på Olandsskolan idag men användandet av Hus C är inte helt optimalt i pedagogiskt perspektiv. Vid tillväxt kommer ytterligare skolplatser att behövas. Ett rimligt första steg är att, om möjligt, inrymma fler elever i Olandsskolan samt förbättra den pedagogiska miljön. Vid stor tillväxt/inflyttning kan det bli aktuellt att bygga ut skolan.

Åtgärder

Åtgärd	Tidsplan	Preliminär kostnad/kommentar
Utbyggnationen av Alma förskola, 51 nya platser + nytt kök. + rust bef lokaler	Färdigt 2018	40,5 mkr. Hyresökning för BUN 2,6 mkr
Översyn av befintliga lokaler på Olandsskolan. Pedagogisk arkitekt	Färdigt 2017	Kostnad 0,2 mkr. BOU har plan från arkitekt
Invändig ombyggnation av Olandsskolan för att utöka antalet platser	3-10 år	Projektstart tidigast 2021
Utbyggnation av Olandsskolan för att utöka antalet platser	Vid tillväxt	Uppskattad kostnad 32 tkr/kvm
Byggnation av ny förskola, 85 platser	Vid tillväxt	Uppskattad kostnad 40 mkr. Hyresökning för BUN ca 2-3 mkr/år

Gimo

Efterfrågan på förskoleplatser och grundskoleplatser i Gimo (inkl Harg, Hargshamn, Valö, Hökhuvud) har i stort sett varit konstant de senaste åren. Det sista året har dock söktrycket ökat något bl.a. beroende på fler nyanlända i kommunen och förbättringarna av väg 288 som gjort att pendlingstiderna till större arbetsmarknader minskat. Inga större bostadsprojekt planeras på orten och det finns lediga villatomter. Barn- och utbildningsförvaltningen ser något ökad efterfrågan på förskole- och grundskoleplatser kommande år i Gimo (tänkbar tillväxt 0-10 %).

Förskola

I Gimo finns 136 permanenta förskoleplatser, 34 förskoleplatser i paviljong och 50 platser hos kommunala och privata dagbarnvårdare, totalt 220 platser. Prognosen för 2019 är 235 barn, dvs det saknas platser. Vissa barn i Gimo upptagningsområde söker förskola i framförallt Östhammar vilket minskar trycket på Gimo. Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är att det kan bli problem att ordna barnomsorg åt alla barn i Gimo våren 2019, utvecklingen kommer att följas noggrant. Vid tillväxt om 10 % kommer ca 255 platser att behövas.

Den pedagogiska omsorgen – dagbarnvårdarna – är mycket viktiga för barnomsorgen som helhet i Gimoområdet. En god dialog behöver föras med de privata och kommunala dagbarnvårdarna kring hur de ser på framtiden.

I ett första steg föreslås utbyggnation av förskolorna Diamanten och/eller Rubinen med 34-68 platser. Paviljongen tas bort. Vid tillväxt och svårigheter att bibehålla den pedagogiska omsorgen kan en ny förskola behöva byggas i Gimo.

Grundskola, grundsärskola och fritidshem

Totalt finns 635 grundskoleplatser i Gimo. Behovet utan tillväxt ligger kring 500 platser kommande år, med tillväxt 550 platser. Hösten 2018 förändras skolstrukturen i Gimo då Hammarskolan blir en F-3 skola med ca 225 platser och Vreta/Vallonskolan blir en 4-9 skola med ca 410 platser.

Kommunens grundsärskola finns i Gimo. Från hösten 2018 kommer de lägre årskurserna att finnas på Hammarskolan och de högre årskurserna på Vreta/Vallonskolan, detta för att främja integrering och utveckling för dessa elever. Ledning, personal och budget kommer dock även fortsättningsvis att höra till samma enhet - grundsärskolan - och ha en rektor.

I Hammarskolans lokaler finns också 11:ans fritids vilket är korttidstillsynsverksamhet för barn över 12 år inom särskolans personkrets. Beslut om rätt till 11:ans verksamhet fattas av Socialnämnden och grundar sig på LSS-lagstiftning. Enligt förvaltningschefsbeslut hösten 2017 kan vissa elever 6-12 år inom särskolans personkrets erbjudas fritidshem på 11:ans fritids som ett alternativ till fritidshem på hemorten/placeringskolan.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

Bruksgymnasiet i Gimo har platser som väl täcker hela kommunens behov av gymnasieskola, med och utan tillväxt. Även Vuxenutbildningen har tillräckligt med utrymme i Bruksgymnasiets lokaler. Forsmarks gymnasium är en kommunal gymnasieskola men drivs på entreprenad av Forsmarks Kraftgrupp AB. Kommunen ansvarar inte för skolans lokaler.

Bruksgymnasiet är i behov av en mindre modernisering för att möta kraven från dagens och morgondagens unga och vuxna. Skolan har ganska få stora klassrum medan dagens behov är fler, mindre och mer flexibla utrymmen. Skolan måste vara attraktiv för att fortsätta vara ett alternativ för kommunens ungdomar då de väljer gymnasieskola.

Vuxenutbildningen är viktig både för enskilda personer liv och utveckling men också en viktig kommunal arbetsmarknadsåtgärd. Vuxenutbildningen behöver ändamålsenliga och attraktiva lokaler både idag och i framtiden.

Åtgärder

Åtgärd	Tidsplan	Preliminär kostnad/Kommentar
Översyn av befintliga grundskolelokaler, årskursanpassning	Färdigt ht 18	BUN avsätter 1,25 mkr för inventarier
Ev förskolepaviljong	Vt 2019	Hyra 0,5 mkr/år/avdelning inkl initiala uppställningskostnader
Utbyggnation av förskolan Rubinen med 34-68 platser (Rubinen föreslås i först hand, dock inget beslut)	0-5 år	Uppskattad kostnad 25 mkr. Hyresökning för BUN ca 2 mkr/år
Modernisering Bruksgymnasiet	3-10 år	Projektstart tidigast 2021

Öregrund

Födelseantalet i Öregrundsområdet (Öregrund, Gräsö, Söderön/Långamla) har i stort sett varit konstant de senaste 15 åren. Numera är varje generation i området ca 30 barn. Området är attraktivt med höga huspriser vilket möjligtvis ger svårigheter för unga familjer med barn att etablera sig. Kommunen äger inte mycket exploaterbar mark och inga större bostadsområden planeras. Barn- och utbildningsförvaltningen ser något ökad efterfrågan på förskole- och grundskoleplatser kommande år i Öregrund (möjlig tillväxt 0-10 %).

Förskola

I Öregrund inklusive Gräsö finns 85 permanenta förskoleplatser, 10 extra platser i anslutning till förskolan Skutan samt 20 platser hos privata dagbarnvårdare, totalt 115 platser. Prognosen för 2019 är 120 barn, d v s platserna räcker inte helt. Vid tillväxt om 10 % kommer ca 135 platser att behövas.

Det skulle troligtvis vara möjligt att utöka förskoleplatserna på Gräsö vid behov. Som trenden ser ut just nu behövs det inte. En plan för fler förskoleplatser behöver tas fram för Öregrund. Några av Långalma-barnen i varje generation väljer i dagsläget förskola och skola i Östhammar, detta minskar trycket på barnomsorgen i Öregrund.

Grundskola och fritidshem

Öregrunds skola (åk F-6) har idag 170 platser. Behovet utan tillväxt ligger kring 160 platser kommande år, med tillväxt om 10 % skulle 180 platser behövas. Skolan inrymmer även fritidshem. Gräsö skola (åk F-3) har ca 100 platser och rymmer idag ca 15 elever. Skolan inrymmer även fritidshem. Som födelseantalet ser ut idag kommer skolan kommande år ha ca 8-10 elever, d.v.s. 1-2 elever per årskurs.

Grundskoleplatserna räcker i Öregrund och på Gräsö även vid liten tillväxt men det finns ingen stor överkapacitet i Öregrunds skola.

Åtgärder

Åtgärd	Tidsplan	Preliminär kostnad/Kommentar
Plan för fler förskoleplatser	2018	Olika scenarier behöver diskuteras med verksamheten, tekniska förvaltningen mfl
Plan för fler grundskoleplatser	3-10 år	Projektstart tidigast 2021

Österbybruk

I början av 2000-talet föddes få barn i Österbybruksområdet jämfört med tidigare år. Födelseantalet har sedan ökat successivt från ca 28 födda per år till 45. Söktrycket har också ökat p.g.a. av fler nyanlända i kommunen och inflyttning. Orten är attraktiv och ligger på ganska nära avstånd till större arbetsmarknader. Några större bostadsområden planeras dock ej och det finns lediga tomter. Barn- och utbildningsförvaltningen ser något ökad efterfrågan på förskole- och grundskoleplatser kommande år i Österbybruk (tänkbar tillväxt 0-20 %).

Förskola

I Österbybruk finns 119 permanenta förskoleplatser, 85 förskoleplatser i paviljong/annan byggnad samt 15 platser hos privata dagbarnvårdare, totalt 219 platser. Prognosen för 2019 är ca 230 barn, d v s det saknas platser. Vid tillväxt om 20 % kommer ca 280 platser att behövas.

Barn- och utbildningsnämnden fattade beslut om byggnation av en ny förskola i Österbybruk med 100 platser våren 2018, att stå färdig så snart som möjligt. Som prognosen ser ut just nu kommer kommunen inte kunna ta bort alla platser i paviljong/annan byggnad när den nya förskolan står färdig. Ytterligare beslut kommer att behöva fattas för att klara lokalförsörjningen på sikt.

Grundskola och fritidshem

Österbyskolan (åk F-9) har idag 350 grundskoleplatser. I skolbyggnaden finns också fritidshem, kulturskolans verksamhet samt ortens folk- och skolbibliotek.

Behovet uppgår till 400 platser 2018, 420 platser 2021, 455 platser år 2026 och närmare 470 platser 2032 vid födelsetal som dagsläget. Födelseantalet i Österbybruk har ökat och frågan är hur situationen kommer att se ut om några år, ett stabilt läge kring 45 barn per år, fler födda eller färre? Vid 20 % tillväxt kommer behovet att uppgå till ca 560 platser på sikt.

Beslut är fattat att flytta folk- och skolbiblioteket från Österbyskolans lokaler till Gamla skolan i Österbybruk, hösten 2018. Därefter planeras om- och utbyggnation av bibliotekslokalerna för grundskoleändamål. Barn- och utbildningsnämnden fattade under 2017 beslutet att utöka med 100 grundskoleplatser men beslutet behöver ses över innan projektet startar, ytterligare platser kommer sannolikt att behövas. En paviljong kommer att ställas vid Österbyskolan hösten 2018 för att avhjälpa bristen på lokaler, paviljongen kommer att behöva stå kvar till skolan fått utökade permanenta lokaler.

Åtgärder

Åtgärd	Tidsplan	Preliminär kostnad/Kommentar
2 extra avdelningar i Bertilet, 3 paviljonger vid Ekens förskola	2018	Ej klart
Anpassa lokaler (biblioteket) på Österbyskolan för grundskoleverksamhet	Pågår	Nämndbeslut om antal platser. Tekniska kontoret utreder frågan om bästa lösning
Byggnation av ny förskola i Österbybruk med 100-150 platser	Pågår	Uppskattad kostnad 50-75 mkr. Hyresökning för BUN 3-5 mkr/år
Plan för fler förskoleplatser i Österbybruk	2018	Tekniska kontoret utreder frågan

Östhammar

Östhammarsområdet inklusive Norrskedika/Snesslinge har haft ett ganska stabilt födelsetal de senaste 15 åren, kring 60 födda per år. Förbättringarna av väg 288 kommer att innebära att pendlingstiden minskar till Uppsala och Stockholms arbetsmarknader. Flera stora nya bostadsområden planeras på orten. Barn- och utbildningsförvaltningen ser ökat efterfrågan på förskole- och grundskoleplatser i Östhammar (tänkbar tillväxt 0-20 %).

Förskola

I Östhammar finns 238 permanenta förskoleplatser, 68 förskoleplatser i paviljong och 30 platser hos kommunala och privata dagbarnvårdare, totalt 336 platser. Prognosen för 2019 är ca 325 barn, d v s platserna kommer att räcka. Vissa barn i Gimo och Öregrunds upptagningsområde söker förskola i Östhammar vilket ökar trycket på Östhammars barnomsorg. Vid tillväxt om 20 % kommer ca 390 barnomsorgsplatser att behövas i Östhammar.

Barn- och utbildningsnämnden fattade under 2017 beslutat att bygga en ny förskola i Östhammar med 100 platser och säga upp paviljongerna (totalt 338 permanenta förskoleplatser på sikt). Den nya förskolan kommer att lösa behovet i Östhammar som födelsetalet ser ut dag. Vid tillväxt kan ytterligare platser komma att behövas.

Grundskola och fritidshem

Totalt finns idag 850 grundskoleplatser i Östhammar, fördelade på skolorna Edsskolan (250 platser, F-6), Kristinelundsskolan (150 platser, F-6) och Frösåkersskolan (450 platser, åk 7-9). Beslut är fattat om byggnation av en ny 4-9 skola i Östhammar med 600 platser.

När den nya skolan står färdig kommer Edsskolan och Kristinelundsskolan bli F-3 skolor med ett färre elevantal än idag, lokalytan per barn kommer då att vara mer acceptabel än idag då det är trångt, särskilt på Edsskolan. Fritidshemmen kommer att få bättre anpassade ytor för sin verksamhet än idag. Preliminärt får Kristinelundsskolan 120 platser och Edsskolan 200 platser. Totalt finns då 920 grundskoleplatser på orten.

Snesslinge skola i Norrskedika har idag ca 25 elever. Skolan, som har fritidshem, har ca 75 platser. Som födelsetalet ser ut idag kommer skolan att ha ca 20 elever kommande år, d.v.s. ca 5 elever per årskurs. Några barn i varje årskull väljer idag skola i Östhammar, i prognosen för kommande år räknar barn- och utbildningsförvaltningen med att den trenden består.

Behovet av grundskoleplatser i Östhammarsområdet, inklusive Snesslinge, utan tillväxt, är ca 700 platser kommande år. Vid tillväxt 20 % skulle istället behovet på sikt uppgå till 800 platser. Östhammars skolor tar också emot elever från Öregrunds- och Gimoområdet, det brukar vara ca 5-15 elever per år/årskurs. Denna grupp behöver alltså 50-150 platser i Östhammars skolororganisation. Skolupptagningsområdet i Östhammar/Öregrund/Gimo kommer att ses över i samband med att den nya skolan står färdig.

Bedömningen är att grundskoleplatserna kommer att räcka i Östhammar kommande år, även vid översyn skolupptagningsområdet. Vid stor tillväxt kan det bli trångt på den nya 4-9 skolan.

Åtgärder

Åtgärd	Tidsplan	Preliminär kostnad/Kommentar
Ny 4-9 skola i Östhammar	Pågår. Klart prel 2021	240 mkr. Hyresökning för BUN prel 16 mkr/år
Byggnation av ny förskola med 100 platser. Säga upp paviljonger	2-3 år	Uppskattad kostnad 50 mkr. Hyresökning för BUN ca 3 mkr/år

UTKAST

Övriga verksamheter

Kulturskola

Kulturskolan har idag egna lokaler i Frösåkersskolans lokaler i Östhammar. Lokalerna är nyligen rustade och kommer bibehållas när nya skolan byggs. Kulturskolan har också egna utrymmen i, i stort sett, varje grundskola något som ses som viktigt för att eleverna lätt ska kunna ta del av kulturskolans utbud. Inga förändringar är planerade kring kulturskolans lokaler.

Öppen förskola

Verksamheten Öppen förskola finns idag endast på en ort i kommunen, i Gimo, på Gimo torg. Inga förändringar är planerade kring Öppen förskolas lokaler.

Måltidsorganisation

Översyn behöver göras av måltidsorganisationen för att säkerställa att den kan möta de krav som fler barn/elever innebär. Barn- och utbildningsnämnden ger tekniska kontoret i uppdrag att, utifrån nämndens lokalförsörjningsplan, ta fram olika lösningsförslag samt belysa eventuella effektiviseringar som är möjliga.

Sporthallar & Simhallar

Översyn behöver också göras av tillgången på sporthallar för att säkerställa att halltid finns på alla orter idag och vid eventuell tillväxt. Barn- och utbildningsförvaltningen har gjort en utredning kring behovet och utredningen är skickad till Kultur- och fritidsförvaltningen juni 2017. Kultur- och fritidsnämnden kommer att fatta beslut om den långsiktiga planen för sporthallar i kommunen under hösten 2017.

Arbete pågår med behovsinventering av simhall i Östhammar, barn- och utbildningsförvaltningen kommer att ta fram ett underlag till tekniska förvaltningen med önskemål och prognoser.

Åtgärder

Åtgärd	Tidsplan	Preliminär kostnad/Kommentar
Kulturskola och Öppen förskola, endast ordinarie underhåll	Pågår	Inga hyresökningar
Genomlysning av måltidsorganisationen, kapacitet och ev effektiviseringar	Pågår	Tekniska kontoret får i uppdrag att utreda frågan
Genomlysning sporthallar, kapacitet	Pågår	Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen och tekniska förvaltningen tar fram underlag

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden ser stora utmaningar framöver vad gäller lokalförsörjningen inom nämndens verksamhetsområde. Östhammars kommun växer och efterfrågan på förskoleplatser och grundskoleplatser ökar.

Förskola

Det är brist på förskoleplatser på alla kommunens orter. Alundas behov är löst, åtminstone ett antal år, genom den planerade utbyggnationen av förskolan Alma. Barn- och utbildningsnämnden har fattat beslut om nybyggnation av två nya förskolor med 100 platser i Östhammar och Österbybruk, ytterligare satsningar kan komma att behöva göras på dessa orter, särskilt i Österbybruk, kommande år. En plan för fler förskoleplatser i Gimo och Öregrund behöver tas fram.

Grundskola

Vad gäller grundskoleplatser så har kommunen tillräckligt många idag, platserna räcker även vid tillväxt, men de finns inte där efterfrågan finns.

Österbybruk står inför ett omedelbart behov av fler grundskoleplatser, behovet byggs upp successivt kommande 10-årsperiod då närmare 150 platser kommer att saknas. Fler platser kan skapas i folk- och skolbibliotekets fd lokaler, frågan är hur många platser som behövs, tidigare beslut om 100 nya platser är troligtvis i underkant jämfört med behovet enligt nya prognoser.

Alunda kan komma att få brist på grundskoleplatser vid tillväxt. Orten är attraktiv och tillväxt är sannolikt varför planering för fler grundskoleplatser redan har påbörjats. Möjligtvis kan fler elever inrymmas i befintlig byggnad med vissa mindre ombyggnationer, i ett första steg.

I Öregrundsområdet räcker grundskoleplatserna med Öregrunds skola har ingen stor överkapacitet, även vid liten tillväxt kan det bli trångt i skolan på sikt.

I Gimo räcker grundskoleplatserna kommande år.

När nya skolan i Östhammar står färdig kommer orten ha grundskoleplatser som täcker behovet. Även vid tillväxt och översyn av skolorupptagningsområdet bör platserna räcka. Vid stor tillväxt/inflyttning skulle möjligtvis den nya 4-9 skolan kunna bli trång.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

Bruks gymnasiet i Gimo har platser som väl täcker hela kommunens behov av gymnasieskola, med och utan tillväxt. Även Vuxenutbildningen har tillräckligt med utrymme i Bruks gymnasiets lokaler.

Bruks gymnasiet är i behov av en mindre modernisering för att möta kraven från dagens och morgondagens unga och vuxna. Skolan har ganska få stora klassrum medan dagens behov är fler, mindre och mer flexibla utrymmen. Skolan måste vara attraktiv för att fortsätta vara ett alternativ för kommunens ungdomar då de väljer gymnasieskola.

Vuxenutbildningen är en viktig både för enskilda personer liv och utveckling men också en viktig kommunal arbetsmarknadsåtgärd. Vuxenutbildningen behöver ändamålsenliga och attraktiva

lokaler både idag och i framtiden.

Kulturskola

Kulturskolan har idag egna lokaler i Frösåkersskolans lokaler i Östhammar. Lokalerna är nyligen rustade och kommer att kunna bibehållas när nya skolan byggs. Kulturskolan har också egna utrymmen i, i stort sett, varje grundskola något som ses som viktigt för att eleverna lätt ska kunna ta del av kulturskolans utbud. Inga förändringar är planerade kring kulturskolans lokaler.

Öppen förskola

Verksamheten Öppen förskola finns idag endast på en ort i kommunen, i Gimo, på Gimo torg. Inga förändringar är planerade kring Öppen förskolas lokaler.

Måltidsorganisation

Översyn behöver göras av måltidsorganisationen för att säkerställa att den kan möta de krav som fler barn/elever innebär. Barn- och utbildningsnämnden ger tekniska kontoret i uppdrag att, utifrån nämndens lokalförsörjningsplan, ta fram olika lösningsförslag samt belysa eventuella effektiviseringar som är möjliga.

Sporthallar & Simhallar

Översyn behöver göras av tillgången på sporthallar och simhallar för att säkerställa att halltid finns på alla orter idag och vid eventuell tillväxt.

§ 16

Dnr KFN-2018-41

Dpl 012

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022

Bilaga 1

Biblioteksplanen ska vara ett lagstadgat och politiskt beslutat strategidokument för långsiktig utveckling av en kommuns biblioteksverksamhet. Med biblioteksplan avses en plan som anger verksamhetens inriktning och omfattning samt bibliotekets roll i den lokala utvecklingen. Utgångspunkten för biblioteksplanen bör vara att den är en gemensam angelägenhet för alla politikerområden. Vilket innebär samverkan över förvaltningsgränserna under arbetet med den nya biblioteksplanen. Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige.

2015-11-17 fick kultur- och fritidsnämnden i uppdrag av kommunstyrelsen att i samråd med kommunens övriga nämnder och förvaltningar påbörja arbete med ny biblioteksplan för Östhammars kommun.

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram förslag till ny Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022.

Biblioteksplanen bör skickas på remiss till kommunens övriga nämnder inför antagande i kommunfullmäktige.

Enhetschef bibliotek Magnus Åberg föredrar ärendet.

Ann Söderberg-Jansson (C) yttrar sig i ärendet.

Arbetsutskottets förslag

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förslag till Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022 och skickar det på remiss till kommunens övriga nämnder.

Remisstid: 2018-03-22 – 2018-05-22.

Kultur- och fritidsnämndens beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förslag till Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022 och skickar det på remiss till kommunens övriga nämnder.

Remisstid: 2018-03-22 – 2018-05-22.

Delges:
Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden
Bygg- och miljönämnden

Biblioteksplan för Östhammars kommun, 2019 – 2022

Bakgrund och syfte:

Enligt bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.¹

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022 omfattar både folkbiblioteket och de kommunala skolbiblioteken och är ett styrdokument som visar den politiska viljeinriktningen för utvecklingen av kommunens biblioteksverksamhet under perioden 2019-2022.

Biblioteken, kommunfullmäktiges prioriterade mål och strategiska inriktningsområden.

Biblioteksplanen ska förutom att svara mot bibliotekslagens krav också visa hur verksamheten bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015 – 2018, 2017 års revidering (KF 1 – 7), där särskilt mål 1, 3 och 4 berör biblioteksverksamheten på olika sätt. Kommunens flerårsplan 2019 – 2021 specificerar fyra strategiska inriktningsområden: En attraktiv och växande kommun, En hållbar kommun, En lärande kommun, En öppen kommun.

KF 1: Östhammars kommun ska vara en kommun som ger barn och unga goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar.

Inriktningsområde En lärande kommun

Både skol- och folkbiblioteken arbetar med att främja språkutveckling, läsning och lärande på olika sätt. Skolbiblioteken stöder lärarnas pedagogiska arbete och erbjuder en miljö där barn och unga får hjälp med att hitta fack- och skönlitteratur, använda databaser för informationsökning och lära sig källkritik. Folkbiblioteken förser förskolor med bokdepositioner, bjuder in föräldragrupper till information om barns språkutveckling och barnlitteratur, och arrangerar bokprat och biblioteksvisningar. På biblioteken finns ett brett mediebestånd med böcker, tidningar, tidskrifter, e-medier, filmer, spel, ljudböcker och talböcker för att inspirera barn och unga att utforska nya intressen och fritidsaktiviteter.

KF 3: Östhammars kommun ska vara en kommun med god service och utrymme för medskapande.

Inriktningsområde En öppen kommun

Ett gott bemötande och bästa möjliga service är en central fråga för biblioteken och hela kultur- och fritidsförvaltningen. För att öka tillgängligheten för kommuninvånarna kommer folkbiblioteken att införa så kallat meröppet, en möjlighet för besökare att komma in på biblioteket utanför bemannade öppettider.

---

¹ Bibliotekslag (2013:801) § 17

Medskapande aktiviteter är en del av bibliotekens verksamhet. Konstutställningar där lokala konstnärer får visa upp sin konst, författarträffar som ger inspiration till eget skrivande och lokalhistoriska program där deltagarna själv kan bidra med sin egen historia är några exempel.

Biblioteket i Storbrunn har liksom hela kulturhuset medskapandet i fokus. Skrivar- och läsecirklar ger tillfälle till eget skapande och diskussioner med andra. De kreativa rummen används för olika typer av skapande aktiviteter.

Ett viktigt mål när det gäller verksamheten med och för barn och unga är att deras egna idéer och önskemål tas tillvara, till exempel genom fokusgrupper.

KF 4: Östhammars kommun ska vara en attraktiv och inkluderande kommun med ett gott företagsklimat och kontinuerlig tillväxt.

Inriktningsområde En attraktiv och växande kommun

Tillgång till kultur och bibliotek är en faktor som kan bidra till en kommuns attraktionskraft. I Region Uppsalas kulturplan 2019 – 2022 framhålls vikten av ett levande och dynamiskt kulturliv både för människors välbefinnande och för länets attraktionskraft och utvecklingspotential. Biblioteken utgör lokala kulturcentra i sina närområden. De är öppna mötesplatser där besökarna kan ta del av många slags kulturyttringar, från litteratur till konst och teater. Facklitteratur och databaser ger tillgång till kunskap och samhällsinformation inom olika områden. Bibliotekens samlade verksamhet bidrar på flera sätt till att öka attraktiviteten och stimulera företagsklimatet i kommunen. För barnfamiljer är biblioteken i närmiljön viktiga, både för lån av medier och för att ta del av barnteater, musik och sagoläsning.

Bibliotekens uppdrag och prioriterade grupper

Folk- och skolbibliotek tillhör det allmänna biblioteksväsendet och regleras av bibliotekslagen (2013:801). Skolbiblioteksverksamheten regleras även av skollagen (2010:800). Förutom lagstiftningen regleras biblioteksverksamheter av olika styrdokument på internationell, nationell, regional och lokal nivå.

I bibliotekslagens paragraf 2 anges ändamålet för det allmänna biblioteksväsendet: ” Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.”²

Prioriterade grupper

---

² Bibliotekslag (2013:801) § 2

I bibliotekslagen stadgas att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.³

Likaså ska biblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken, andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och på lättläst svenska.⁴

Folkbibliotek

Bibliotekslagen fastslår att varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov och deras utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. De ska också verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.⁵

Barn och ungdomar nämns specifikt i lagtexten: "Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar."⁶

Skolbibliotek

Skolbiblioteken regleras i skollagen (2010:800). Där anges att eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Användningen av skolbibliotek specificeras i läroplanerna som utfärdas av regeringen. I Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2017, står i del 2.8 Rektorns ansvar: "ett särskilt ansvar för att [- -] skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens"⁷.

Skolinspektionen som har i uppdrag att följa skolornas arbete har förtydligat att skolbibliotekets innehåll ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Skolbibliotek ska finnas i den egna skolenhetens lokaler eller på

---

³ Bibliotekslag (2013:801) § 4

⁴ Bibliotekslag (2013:801) § 5

⁵ Bibliotekslag (2013:801) § 6 och 7

⁶ Bibliotekslag (2013:801) § 8

⁷ Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (2011, rev. 2017)

rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt för eleverna att kontinuerligt använda biblioteket. Biblioteket ska omfatta böcker, fack- och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.

Samverkan

I bibliotekslagen stadgas att bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka.⁸ Syftet är att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser.

Styrande dokument förutom bibliotekslag och skollag

Internationellt antagna styrdokument

IFLA:s/UNESCOS Folkbiblioteksmanifest

Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter

Nationellt antagna styrdokument

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk, 2009:724

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011

Regionalt antagna styrdokument

Kultur i en nyskapande kunskapsregion – Region Uppsalas kulturplan 2019 - 2022

Regional biblioteksplan för Uppsala län 2015 – 2017

Lokala styrdokument

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015 – 2018, 2017 års revidering

Flerårsplan 2019 - 2021

Skolplan 2017 - 2022

Strategi för jämställdhetsintegrering

Policy för tillgänglighet

Äldreplan 2018 - 2022

Biblioteksverksamheten i Östhammars kommun

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteksverksamheten i kommunen. Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för skolbiblioteksverksamheten.

Folkbiblioteksverksamhet

---

⁸ Bibliotekslag (2013:801) § 14

I Östhammars kommun finns fem folkbibliotek. I Öregrund och Gimo finns folkbibliotek och i Alunda och Österbybruk finns integrerade skol- och folkbibliotek. Huvudbiblioteket finns från och med hösten 2018 i det nya kulturhuset Storbrunn i Östhammar. Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram fyra teman som ska prägla kulturhuset, och därmed även biblioteket: skapande, möten, berättande och event.

Biblioteken fungerar som kulturcentra i sina närsamhällen. Tillgången till skön- och facklitteratur, tidskrifter och tidningar, musik och filmer är viktig. Biblioteken arrangerar också författarträffar, teaterföreställningar, konserter, filmvisningar, utställningar, bokprat för barn och unga och olika typer av skapande verksamhet.

Föräldrargrupper från barnhälsovården inbjuds till biblioteksbesök. Inom den länsövergripande samverkan som bedrivs i Språknätet erbjuds föräldrar till alla nyfödda en gåvobok som kan hämtas på biblioteken i kommunen. Dessutom finns en extra gåvobok på finska för barn med finsk bakgrund. Båda böckerna finansieras av Region Uppsala och distribueras till biblioteken via regionbiblioteket.

Från huvudbiblioteket skickas bokdepositioner till förskolor och äldreboenden.

Biblioteken tillhandahåller olika typer av medier för personer med läsnedsättning⁹, såsom lättlästa böcker, storstilsböcker och talböcker. De flesta personer med läsnedsättning använder talböcker. Genom tjänsten Legimus från MTM, Myndigheten för tillgängliga medier, kan biblioteken ge barn, unga och vuxna tillgång till inlästa böcker och dagstidningar som kan läsas via mobil, dator, talboksspelare eller surfplatta. Via MTM kan biblioteken också låna ut punktskriftsböcker, e-textböcker (digital text på dator med olika anpassningar), taktila bilderböcker och teckenspråkig litteratur.

På biblioteken finns även drop-in-datorer, släktforskningsdator, kopieringsapparat, skrivare och trådlöst nätverk. Där finns tillgång till databaser som Nationalencyklopedin, Landguiden, Alex författarlexikon och Global grant (stipendier och fonder).

Biblioteken som öppna och gratis mötesplatser med möjlighet att använda datorer, databaser och medier av olika slag är viktiga för nyanlända i kommunen.

Samverkan

Biblioteken samverkar med andra förvaltningar och enheter som skolor, förskolor, integrationsenheten och socialförvaltningen.

Inom Språknätet, Region Uppsalas länsövergripande samverkan samarbetar bibliotekarier, BHV-sjuksköterskor, förskollärare och logopedier kring små barns språkutveckling. De lokala

---

⁹ "En person med läsnedsättning har på grund av en funktionsnedsättning svårt att läsa tryckt text" – definition hämtad från MTM:s webbsida, <http://www.mtm.se/om-oss/uppdrag-och-lagar/om-lasnedstanning1/>

Språknäten deltar i den regionala studiedagen som arrangeras årligen och bibliotekarien är också sammankallande för lokala träffar där man planerar gemensamma aktiviteter som föräldraträffar.

Bibliotekspersonal deltar i Regionbibliotek Uppsalas lärtillfällen, projekt och seminarier, som till exempel Mötesplats för Läskonster som riktar sig till personal på barn- och ungdomsbiblioteken. Regionbibliotekets nätverk för bibliotekscheferna och barn- och ungdomsbibliotekarier är andra forum för samarbete.

Biblioteken i Östhammar, Heby, Tierp och Älvkarleby har en gemensam biblioteksplattform på internet, Biblinord. Där kan besökarna söka, reservera och ladda ner medier och få information om bibliotekens övriga utbud och öppettider.

Fokusområden

Folkbiblioteket

Biblioteken i kommunen fungerar som kulturella arenor och mötesplatser och spelar en viktig roll för närsamhället och för främjandet av läsning, litteratur och det demokratiska samhällets utveckling. Denna roll stärks genom att

- kontinuerlig omvärldsbevakning när det gäller närsamhället och kommunen görs för att bäst anpassa verksamheten efter befolkningens sammansättning och önskemål
- biblioteken ökar sitt samarbete med integrationsenheten i kommunen
- biblioteken initierar ett samarbete med SFI (Svenska för invandrare) med inbjudan till studiebesök för eleverna
- tillgängligheten till biblioteken ökas genom meröppet, ett system för att ge besökarna tillgång till biblioteken utanför den vanliga öppettiden
- utbudet av medier och program analyseras med tanke på att nå nya besökargrupper

Enligt bibliotekslagen skall biblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning. Biblioteken stärker arbetet med talböcker, taltidning, lättlästa medier och material för språkutveckling genom att:

- information om och handledning kring lättillgängliga medier erbjuds på alla biblioteken
- revidering och förnyelse av den så kallade Äppelhyllan där material för språkträning och lättlästa medier samlas görs

Biblioteken har i uppdrag att öka kunskapen om informationsteknik och möjliggöra för fler att ta del av det digitala samhället. Den allmänna digitala kompetensen behöver ökas i takt med att det offentliga Sverige och andra aktörer alltmer övergår till digitala tjänster.

I regeringens budgetproposition för 2018 ingår ett digitalt kompetenslyft 2018 - 2020 genom en bred biblioteksatsning där de regionala biblioteken och folkbiblioteken får en viktig roll.¹⁰

Biblioteken i kommunen möter ett ökande behov hos besökare som vill ha hjälp och handledning för att använda olika digitala tjänster. Gruppen 65 år och äldre är relativt stor i kommunen jämfört med genomsnittet i riket. En del i denna åldersgrupp behöver mer intensiva insatser för att öka den digitala kompetensen. Sammantaget kommer bibliotekens uppdrag inom detta område att öka, och för att möta detta behöver en analys av de personella resurserna göras.

Barn och ungdomar är en prioriterad grupp i bibliotekslagen. Biblioteken i kommunen har sedan länge många olika slags verksamhet som riktar sig mot barn och unga. För att nå ännu fler i målgruppen ska biblioteken

- erbjuda alla föräldragrupper inom barnhälsovården ett biblioteksbesök där information om läsning och språkutveckling ges
- ägna särskild uppmärksamhet åt målgruppen unga, både när det gäller lokalens utformning och utbudet av medier och program. Unga ska uppleva att biblioteket är en angelägen plats för dem, en plats där de både kan studera, låna fritidsläsning, få boktips, ordna egna arrangemang, och bara mötas.
- söka samarbeten med relevanta partners för att kunna erbjuda läxhjälp på alla biblioteken i kommunen

Skolbiblioteksverksamhet

Grundskolor

Olandsskolan och Österbyskolan har integrerade skol- och folkbibliotek. I de större av de övriga skolorna finns skolbibliotek med varierande grad av öppetid bemannad med bibliotekarie.

Gymnasieskolor

Bruks gymnasiet och Forsmarks skola är kommunala gymnasieskolor. Wilhelm Haglunds gymnasium är en fristående gymnasieskola. På Bruks gymnasiet finns ett bemannat gymnasiebibliotek.

Skol- och gymnasiebibliotek är en pedagogisk resurs för undervisning och skolarbete som planeras och utgår utifrån respektive skolas identifierade utvecklingsområden. Samarbete mellan lärare och skolbibliotekarier bidrar till att elever får bättre förutsättningar att lära sig. Biblioteksvisningar, boksamtal för klasser och undervisning i källkritik är exempel på sådana samarbeten.

---

¹⁰<http://www.regeringen.se/4a662e/contentassets/79f6d27416794f0bb146c792e02b65fc/utgiftsomrade-17-kultur-medier-trossamfund-och-fritid.pdf>

Digitala resurser som nedladdning av talböcker via Legimus tillhandahålls också av skol- och gymnasiebiblioteken.

Några av skolbiblioteken bemannas några få timmar i veckan. Detta begränsar möjligheten till utveckling av verksamheten.

Fokusområden

Skolbiblioteken

Alla elever i kommunen ska ha tillgång till skolbibliotek enligt skollagen. Skolbiblioteket har en viktig pedagogisk uppgift att fylla, framför allt när det gäller läsande, men också för att stärka elevers kompetenser i bland annat informationssökning, digital kompetens och källkritik.¹¹

Skolbibliotekens arbete stärks genom att

- en handlingsplan för hur skol- och folkbiblioteken ska samverka utarbetas. Planen utformas utifrån skolbibliotekens uppdrag som pedagogisk resurs för undervisning och folkbibliotekens uppdrag att främja språkutveckling och läsning. I Öregrund inleddes en fördjupad samverkan mellan folk- och skolbiblioteket under hösten 2017. Ett steg i utarbetandet av planen kan vara att utvärdera denna samverkan.
- en gemensam strategi för läsfrämjande arbete med barn och unga, till exempel en så kallad "läsutvecklingstrappa" tas fram (en sådan innehåller insatser för barn i olika åldrar, både från skolbibliotekets och från folkbibliotekets sida).
- skolbiblioteken med minst bemanning får förstärkta bibliotekariesurser
- de skolbibliotek som ännu inte har datorbaserad utlåning digitaliseras
- Skolbibliotekarierna fortbildas dels genom gemensam fortbildning på skolorna med övrig pedagogisk personal för att stärka det gemensamma utvecklingsarbetet på skolan och dels genom den egna och verksamhetens behov.
- Respektive skola upprättar en lokal plan för hur biblioteket ska användas utifrån skolans utvecklingsbehov och möjligheter.

Uppföljning

---

¹¹ <https://www.skolinspektionen.se/skolbibliotek>

Enligt Bibliotekslagen (2013:801 18§) ska Kungliga biblioteket tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur biblioteksplanen utformats och hur den används.

Biblioteksplanen för Östhammars kommun följs upp varje år i samband med kultur- och fritidsförvaltningens och barn- och utbildningsförvaltningens verksamhetsberättelse.

En medborgarundersökning genomförs för att boende i kommunen ska kunna uttrycka sin åsikt om biblioteksverksamheten och peka på förbättringsområden.

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022

Bakgrund

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram förslag till ny Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022, vilken skickats som remiss till kommunens övriga nämnder. Remissvaret ska vara Kultur- och fritidsnämnden tillhanda senast 2018-05-22.

Remissvar

Barn och utbildningsnämnden anser inte att biblioteksplanen ska innehålla Kommunfullmäktiges prioriterade mål, då dessa inte finns från och med 1/1 2018. Utan det är endast de fyra strategiska inriktningsområdena som bör nämnas.

På sidan 7 under rubriken Skolbiblioteksverksamhet så är verksamheten beskriven hur det ser ut med skolbibliotek medan det under rubriken Folkbibliotek på sidan 6 beskrivs hur folkbiblioteken bör eller skall fungera. En detaljerad beskrivning av hur det ser ut med skolbiblioteken kan snabbt bli inaktuell och bör inte finnas med i planen. Barn- och utbildningsnämnden föreslår att texten under rubriken Skolbiblioteken skall ändras till följande: Eleverna i grundskolan, gymnasieskolan, grundsärskolan, gymnasiesärskolan, specialskolan och sameskolan ska ha tillgång till skolbibliotek, Skollag 2010:800 2 kap 36§. Detta gäller även för de fristående skolorna. Skolbibliotekens pedagogiska funktion är inte reglerad i skollagen. Den anger endast att elever ska ha tillgång till skolbibliotek. För att skolbiblioteken på bästa sätt ska användas för att stärka utbildningens kvalitet är det viktigt att skollagen förtydligar att de är en integrerad del i undervisningen. Skolhuvudmännens utgångspunkt ska vara att skolbiblioteket är en rättighet för eleverna som ska anpassas efter deras förutsättningar och behov. Sedan är det rektors ansvar att se till att alla lärare på skolan använder skolbiblioteket regelbundet i sin undervisning

Följande krav ska vara uppfyllda för att eleverna ska anses ha tillgång till skolbibliotek:

1. Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt

använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.

2. Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
3. Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning

Under rubriken Fokusområden Skolbiblioteken sid 8, vill Barn- och utbildningsnämnden ändra enligt följande:
Skolbibliotekens arbete stärks genom att

- En handlingsplan för hur skol- och folkbiblioteken ska samverka utarbetas.
- En gemensam strategi för läsfrämjande arbete med barn- och unga.
- Skolbibliotekarierna fortbildas.
- Respektive skola upprättar en lokal plan för hur biblioteket ska användas utifrån skolans utvecklingsbehov och möjligheter.

§ 96

Dnr KS-2018-240

Dpl 003

Policy och strategi för integration i Östhammars kommun

Remissförfarande: Underlaget har varit på bred remiss till samtliga förvaltningschefer, berörda tjänstepersoner inom kommunens verksamheter, representanter för civilsamhälle, myndigheter med flera. En pågående remissrunda till Centrala samverkansgruppen (arbetsgivarorganisationerna) äger rum nu. Processkarta som anger remissförfarande och tidplan bifogas.

Kommunstyrelsen fastställde i beslut KS-2016-22 att en övergripande strategi för integration för Östhammars kommun ska tas fram. Behovet av en förvaltningsövergripande strategi på integrationsområdet har också lyfts av flera kommunala verksamheter.

Policy och strategi för integration i Östhammars kommun syftar till att utgöra kommunens övergripande styrdokument på integrationsområdet och anger den strategiska viljeriktningen för Östhammars kommun. Den inledande policyn syftar till att fungera vägledande på integrationsområdet för kommunens verksamheter. Policyn anger ett antal gemensamma ställningstaganden som tar sin utgångspunkt i kommunens värdeord. Policyn kompletteras med en strategi för integration som beskriver åtta identifierade strategiska områden. Strategin är ett underlag för planering, uppföljning och långsiktighet och syftar till att stödja och vägleda utformningen av integrationsarbetet i kommunala verksamheter. Detta sker genom varje nämnds/förvaltnings införlivande av strategin i respektive ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning.

I föreliggande handling bifogas Policy och strategi för integration i Östhammars kommun samt en processkarta som anger tidplan och remissförfarande. Bifogade bilagor 2 och 3 fungerar som kunskaps- och idéunderlag och är inte föremål för beslut.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner Policy och strategi för integration i Östhammars kommun och skickar underlaget (ej bilaga 2 och 3) på remiss till samtliga nämnder. Remisstid för nämnder 2018-04-11 – 2018-06-21, i enlighet med processkarta. Beslut i kommunfullmäktige 2018-09-25.

Kommundirektör Peter Nyberg föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner Policy och strategi för integration i Östhammars kommun och skickar underlaget (ej bilaga 2 och 3) på remiss till samtliga nämnder. Remisstid för nämnder 2018-04-11 till och

**med 2018-06-21, i enlighet med processkarta. Beslut i kommunfullmäktige
2018-09-25.**

Delges
Samtliga nämnder

Policy och strategi för integration i Östhammars kommun

Antagen av Kommunfullmäktige 2018-xx-xx

Innehåll

Policy för integration	2
Strategi för integration	3
1. Inledning	3
1.1 Integration.....	3
1.2 Syfte.....	4
1.3 Målgrupper	4
1.4 Planering och uppföljning	5
2. Vision	5
3. Strategiska områden	6
3.1 Mottagande och boende.....	6
3.2 Arbete	6
3.3 Utbildning och språk	6
3.4 Fritid och delaktighet.....	7
3.5 Hälsa	7
3.6 Information	7
3.7 Attityder.....	7
3.8 Samverkan	8
4. Resurser, tidplan och förankring	8
5. Framtagandet av strategin (<i>pågående</i>)	8
6. Relationen till andra styrdokument och samarbeten	9
7. Avgränsning	9
Bilaga 1. EU:s elva grundprinciper för integration	10

Policy för integration

Policy för integration syftar till att fungera vägledande på integrationsområdet för kommunens verksamheter. Policyn utgår från de elva europeiska grundprinciperna för integration¹ och kompletteras med en strategi för integration som beskriver strategiska områden och metod för planering och uppföljning.

I Östhammars kommun enas vi om ett antal gemensamma ställningstaganden på integrationsområdet som tar sin utgångspunkt i kommunens värdeord: *öppenhet, engagemang, ansvar, tillsammans*.

Öppenhet: Vi arbetar aktivt och proaktivt för ett öppet och tolerant lokalsamhälle.

- Östhammars kommun är en öppen kommun som i alla delar av organisationen verkar för tolerans och motverkar främlingsfientlighet och rasism.
- En organisation med individer med olika bakgrunder och erfarenheter ökar vår gemensamma förmåga att skapa ett inkluderande lokalsamhälle och ett rikt och mångfacetterat serviceutbud för alla.

Engagemang: Vi arbetar engagerat för att skapa ett lokalsamhälle som får alla invånare att känna sig välkomna i kommunen.

- Östhammars kommun är en välkomnande kommun som i alla delar av verksamheten arbetar engagerat för ett mottagande och integrationsarbete som får alla invånare att känna sig sedda och välkomna i kommunen.
- Genom att engagera berörda målgrupper i planering och genomförande av aktiviteter skapar vi ett behovsstyrt och kvalitativt integrationsarbete.

Ansvar: Vi tar alla ansvar för integrationen i Östhammars kommun och våra verksamheter berikas med nya kompetenser.

- Östhammars kommun har ett ansvar för inkludering av alla kommuninvånare, oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Som kommunens största arbetsgivare lokalt tar vi ansvar för inkludering av nyanlända invånare i våra verksamheter. Detta gynnar inte bara individen utan också kommunens kompetensförsörjning, utveckling och tillväxt.
- Alla kommunala verksamhetsområden ansvarar för att integrera integrationsperspektivet i den ordinarie verksamhetsplaneringen och -uppföljningen.

Tillsammans: I samverkan över förvaltnings-, myndighets- och sektorsgränserna verkar vi varje dag för en långsiktigt hållbar integration.

- Östhammars kommun är en sammanhållen kommun som ser vinsterna, för individen, verksamheten och lokalsamhället, med ett nära samarbete med alla berörda aktörer i planering och genomförande av verksamhet.
- I samverkan mellan förvaltningar och med myndigheter, näringsliv och civilsamhälle, bidrar vi tillsammans för att alla invånare snabbare ska inkluderas i Östhammars kommuns samhälls- och arbetsliv.

¹ Se bilaga 1. Antagna av Europarådet 2004, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13973-2004-INIT/sv/pdf>

Strategi för integration

1. Inledning

Integration bygger på våra demokratiska värderingar, det vill säga alla individers rätt att delta i samhället på lika villkor när det gäller bland annat utbildning, arbete, kulturliv och fritid, oavsett etniskt ursprung och kulturell bakgrund.

I Östhammars kommun är utgångspunkten att alla människor är en tillgång. Det är bara tillsammans som vi kan skapa ett inkluderande lokalsamhälle. En mångfald av bakgrunder och erfarenheter skapar en möjlighet att bredda våra perspektiv och samlade kulturella och språkliga kompetenser.

Inom många kommunala verksamheter, vid berörda myndigheter och inom det civila samhället pågår idag en rad olika initiativ på integrationsområdet i Östhammars kommun. Engagemang, projekt och aktiviteter har ökat i omfattning de senaste åren i och med det ökade flyktingmottagande som följde av *Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning*. Det är centralt att kommunens intensifierade samverkan med civilsamhället och den interna samverkan mellan kommunens verksamheter fortgår och betraktas som en naturlig del av ordinarie verksamhet.

En nära samverkan med Arbetsförmedlingen, som har det huvudsakliga statliga ansvaret för individens etablering de första två åren, är en förutsättning för flera kommunala verksamheter. Därutöver förutsätts en god och nära samverkan med bland andra Migrationsverket, Region Uppsala, Länsstyrelsen Uppsala län, det lokala näringslivet och övriga kommuner i länet.

En god integration bidrar till individens, kommunens och regionens utveckling.

1.1 Integration

Med *integration* avses en dynamisk, kontinuerlig och dubbelriktad process med ömsesidigt utbyte. Integration bygger på ett samspel mellan nya och etablerade invånare och syftar till att möjliggöra ekonomiskt, socialt, kulturellt och politiskt deltagande för alla.

För att uppnå integration mellan personer födda i Sverige och andra länder krävs en ömsesidig förståelse och respekt för alla människors lika värde. I denna strategi används begreppet *inkludering* som nära relaterat till begreppet integration. Integration kan beskrivas som en aktiv process av inkludering från samhällets sida. Nära relaterat är begreppet *etablering* som ofta används för att beskriva när nyanlända inkluderas och blir en del av samhälls- och arbetslivet i Sverige.²

Östhammars kommuns integrationsstrategi utgår från de elva europeiska grundprinciperna för integration³ och det nationella målet för integrationspolitiken: *lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund*.⁴

² Definitionen av begreppet "nyanländ" skiljer sig åt mellan olika verksamheter. Inom Arbetsförmedlingen är en individ nyanländ i tre år: "personer födda utanför EU/EES vars vistelsetid i Sverige i normalfallet inte överstiger 36 månader efter erhållet uppehållstillstånd eller uppehållskort". En nyanländ elev enligt skollagens definition är nyanländ i fyra år efter att eleven har påbörjat skolgång i svensk skola. I detta dokument görs ingen avgränsning av målgruppen avseende antalet år av bosättning i Sverige. Fokus ligger istället på att alla kommuninvånare ges förutsättningar att snabbt inkluderas i det lokala samhälls- och arbetslivet.

³ Se bilaga 1. Antagna av Europarådet 2004, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13973-2004-INIT/sv/pdf>

Det finns bristfällig forskning i Sverige avseende metoder som fungerar för en snabb och effektiv integration. I Tyskland finns mer forskning om lokala framgångsfaktorer och slutsatserna känns igen från våra erfarenheter i Sverige. Faktorer som underlättar integrationen är följande:

- Att tidigt undersöka vad de nyanlända själva kan göra för att nå egen försörjning.
- Att fördjupa samarbetet mellan alla som möter de nyanlända.
- Att kartlägga det lokala näringslivets behov av arbetskraft.
- Att involvera det civila samhället i ett tidigt skede.

Forskningen visar även att lokala attityder till flyktinginvandringen är avgörande; integrationen fungerar bättre om invånarna upplever att invandringen kan medföra något positivt.⁵

1.2 Syfte

Integrationsstrategin med tillhörande policy är kommunens övergripande styrdokument på integrationsområdet och anger den strategiska viljeriktningen för Östhammars kommun. Behovet om att enas kring en övergripande integrationsstrategi för kommunen fastställdes av Kommunstyrelsen i beslut KS-2016-229.

Strategin är ett underlag för planering och långsiktighet och syftar till att stödja och vägleda utformningen av integrationsarbetet i kommunala verksamheter. Detta sker genom varje nämnds/förvaltnings införlivande av strategin i respektive verksamhetsplanering och uppföljning.

Integration ska inte vara ett separat perspektiv som genomförs och rapporteras utanför ordinarie verksamhet. Att integrera integrationsperspektiv och -åtgärder i ordinarie verksamheter är centralt.

Statistik avseende bland annat sysselsättningsnivå, arbetslöshet och skolresultat skiljer sig kraftigt åt mellan personer födda i respektive utanför Sverige, se bilaga 2. En analys av de senaste tio årens flyktingmottagande i Östhammars kommun visar vidare att omkring en femtedel av de kommunmottagna lämnar kommunen för annan kommun i landet, se bilaga 3. Med en gemensam strategi för integration och verksamheternas egna behovsanalyser, målsättningar och uppföljningar ökar möjligheterna att skapa ett öppet, inkluderande och långsiktigt hållbart Östhammars kommun för alla.

1.3 Målgrupper

Integrationsstrategin berör alla oss som lever, bor och verkar i Östhammars kommun: kommunens förvaltningar, nämnder och styrelser, det lokala näringslivet, civilsamhällets organisationer och övriga aktörer som verkar i kommunen. Målgruppen för förverkligande och uppföljning av strategin är kommunens nämnder och förvaltningar.

Strategin ger vägledning för aktörers insatser på integrationsområdet för nyanlända, asylsökande, ensamkommande och utrikes födda som ännu inte har etablerats i lokalsamhället.⁶ Genom gemensamma, kvalitativa och effektiva integrationsinsatser ges alla individer förbättrade förutsättningar för inkludering. Varje individ ska av alla verksamheter bemötas utifrån sina behov och möjligheter.

⁴ <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/nyanlandas-etablering/mal-for-nyanlandas-etablering/>

⁵ Dagens Samhälle, 6 april 2017.

⁶ Även om dessa är de huvudsakliga målgrupperna i denna strategi utesluter det inte att även andra målgrupper med särskilda behov och/eller som står längre från arbetsmarknaden kan komma att dra nytta av genomförandet av strategin. Arbetet med inkludering och mångfald skapar ett öppet klimat för fler.

Hänsyn ska alltid tas till ett jämlikhetsperspektiv avseende bland annat kön, ålder, funktionsvariationer och individuella förutsättningar.

1.4 Planering och uppföljning

Nämnder och förvaltningar ska med utgångspunkt i policy och strategi för integration utarbeta, tillämpa och följa upp sina egna ambitioner, mål och aktiviteter på integrationsområdet.

Strategin ligger i linje med kommunfullmäktiges strategiska områden *En attraktiv och växande kommun, En hållbar kommun, En lärande kommun och En öppen kommun.*

Planering görs årligen av respektive nämnd/förvaltning i ordinarie verksamhetsplan i Stratsys. Rapportering görs årligen av respektive nämnd/förvaltning i ordinarie verksamhetsuppföljning och hållbarhetsbokslut i Stratsys.

Rapporteringen ska innehålla följande:

- Vilka mål som har satts upp på integrationsområdet.
- Hur man har arbetat mot målen/vilka aktiviteter som har genomförts.
- Resultat.
- Vilka aktiviteter som planeras för kommande år.

Kommunstyrelsen svarar för den övergripande uppföljningen i hållbarhetsbokslutet.

2. Vision

Östhammars kommuns strategi för integration tar sin utgångspunkt i policy för integration och i visionen för Östhammars kommun 2020 - världens bästa lokalsamhälle. Visionen beskriver bland annat följande: *"I Östhammars kommun är mångfald i samhället en förutsättning för all utveckling", "vi känner ett ansvar för våra medmänniskor" och "vi arbetar tillsammans för att hitta goda lösningar."*⁷

I linje med Östhammars kommuns vision verkar vi genom denna strategi för ett öppet och tolerant lokalsamhälle som präglas av mångfald med lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla. Alla invånare i Östhammars kommun ges goda förutsättningar att delta på lika villkor i det lokala samhälls- och arbetslivet, inom skola och utbildning och det lokala kultur- och fritidslivet.

---

⁷ Del av Vision för Östhammars kommun – världens bästa lokalsamhälle 2020. KF §33/2011, 2011-02-07.

3. Strategiska områden

I arbetet med framtagandet av integrationsstrategin har åtta centrala utvecklingsområden identifierats:

- 1) Mottagande och boende
- 2) Arbete
- 3) Utbildning och språk
- 4) Fritid och delaktighet
- 5) Hälsa
- 6) Information
- 7) Attityder
- 8) Samverkan

Varje strategisk område innehåller en kort beskrivning nedan som anger övergripande viljeriktning och fungerar som utgångspunkt för verksamheternas vidare planering och uppföljning. Nämnders och förvaltningars verksamhetsområden berörs troligtvis av flera av nedanstående strategiska områden.

Områdena är valda utifrån identifierade lokala behov, nationellt övergripande integrationsmål och de elva europeiska grundprinciperna för integration. Samtliga områden är beroende av varandra och utgör lika viktiga delar för en hållbar integration.

3.1 Mottagande och boende

Det första mottagandet är centralt för individens vilja och möjlighet att stanna i kommunen. Vidare är tillgången till en egen bostad viktig för möjligheten att kunna etablera sig i samhället. En utvecklad samverkan med civilsamhälle, näringsliv, myndigheter och andra aktörer är gynnsamt för ett gott mottagande och snabb etablering.

Blandade bostadsformer och bostadsområden som främjar kontakten mellan nya och etablerade svenskar underlättar integrationsprocessen och motverkar segregation.

3.2 Arbete

Ett arbete med egen försörjning är centralt för individens känsla av självständighet, trygghet och delaktighet. Kommunen ska vara en attraktiv och välkomnande arbetsgivare och de kommunala arbetsplatserna öppna för individer med olika ursprung, bakgrunder och erfarenheter. Alla kommuninvånare behövs för att säkra kommunens tillväxt och kompetensförsörjning idag och i framtiden.

Nära samverkan med Arbetsförmedlingen och det lokala näringslivet fyller en viktig funktion liksom arbetet för att stimulera nyanländas företagande i kommunen.

3.3 Utbildning och språk

Utbildning på alla nivåer, från förskola, grundskola och gymnasium till vuxenutbildning, språkutbildning och samhällsinformation är centrala delar som lägger grunden för en långsiktigt hållbar integration. Alla elever oavsett bakgrund ska ges förutsättningar att avsluta utbildningen med goda resultat och meritvärden.

Utbildningen är central för att förbereda individen för ett kommande arbetsliv. Svenska för invandrare (SFI) ska ge språkliga redskap för kommunikation och ett aktivt deltagande i vardags-, samhälls- och arbetsliv. Samverkan med näringsliv och arbetsgivare ska eftersträvas för både individens och kommunens utveckling. Planering och insatser ska utgå från den lokala och regionala arbetsmarknadens behov.

Skolan ska lägga grunden för barns och ungas respekt för allas lika värde med syftet att förbereda den unge för en mångkulturell värld. Skolan är en viktig arena för att skapa kulturmöten och förståelse mellan nya och etablerade svenskar vilket aktivt ska eftersträvas i alla delar av verksamheten.

3.4 Fritid och delaktighet

Civilsamhällets organisationer (föreningar, kyrkor och samfund, studieförbund med flera) fyller en viktig funktion för att ge individen en meningsfull fritid, betydelsefulla nätverk och en upplevelse av tillhörighet och delaktighet i lokalsamhället. Kommunen ska arbeta aktivt för att kontinuerligt stärka samverkan med civilsamhällets organisationer och underlätta tillskapandet av mötesplatser för att främja kulturutbyten och möten mellan människor.

Östhammars integrationsnätverk är en central plattform för den långsiktiga samverkan mellan kommun och ideell sektor. Kommunens integrationsmedel till civilsamhället är ett betydelsefullt verktyg för att uppmuntra och sätta nya initiativ på integrationsområdet. Språkväns- och fadder- verksamhet är ett fruktbart stöd för inkludering och ömsesidig förståelse och biblioteken är betydelsefulla mötesplatser.

Kunskaper om berörda målgruppers önskemål och behov ska alltid, då det är möjligt, inhämtas direkt från målgrupperna i inkluderande processer.

3.5 Hälsa

Alla områden i denna strategi kan antas bidra till god hälsa på lika villkor. God samverkan med hälso- och sjukvården, elevhälsan, vård och omsorg, Råd och stöd, Cosmos asyl- och integrationshälsa och andra aktörer på området är särskilt centralt för att skapa förutsättningar för god hälsa för alla. Hälsan påverkas bland annat av tidigare erfarenheter från hemlandet, av migrationen i sig och av hur väl integrationen i det nya samhället fungerar.

Att skapa tillit till och förtroende för samhällets institutioner bidrar till att den enskilde vid behov kan söka stöd.

3.6 Information

Kommunens verksamheter ska eftersträva att ta fram och nå ut med lättillgänglig information i de kanaler och på de språk som krävs för att berörda målgrupper ska nås och ha möjlighet att ta del av aktuell information.

3.7 Attityder

Kommunen har ett ansvar för att aktivt och proaktivt verka för positiva attityder (inställning/förhållningssätt) till integration och mångfald. Genom information, utbildningssatsningar, dis-

kussioner, temadagar, föreläsningar och kulturmöten lägger verksamheten/personalgruppen/ elevgruppen grunden för en inkluderande, kunskapsbaserad och tolerant miljö.

Tendenser till och uttryck för främlingsfientlighet och rasism ska uppmärksammas och hanteras med aktiva insatser inom alla verksamheter.

3.8 Samverkan

Genom bred intern och extern samverkan skapar vi i våra verksamheter en gemensam syn på vad som behöver göras och arbetar tillsammans för att underlätta för den enskilde. För att lyckas krävs arenor för samverkan och samarbete. Genom förvaltnings- och verksamhetsöverskridande styr- och arbetsgrupper skapar vi dessa arenor inom kommunen och tillsammans med myndigheter, civilsamhälle, näringsliv och andra aktörer.

4. Resurser, tidplan och förankring

Policy och strategi för integration antas av kommunfullmäktige och gäller tills vidare. Revidering sker vid behov, i enlighet med beslut.

Policy och strategi för integration ska finnas med inom ramen för varje nämnds ordinarie verksamhetsplanering. Varje nämnds/förvaltnings egna mål och resultat ska årligen redovisas inom ramen för ordinarie uppföljning och i hållbarhetsboksutet, i enlighet med del 1.4.

Nämnder och förvaltningsledning ansvarar för att policy och strategi sprids och förankras internt inom alla berörda verksamheter.

Arbetet sker inom ramen för ordinarie verksamhet och befintlig budget.

5. Framtagandet av strategin (*pågående*)

Under arbetet med framtagandet av strategin har underlag och synpunkter inhämtats från berörda aktörer inom flera av kommunens verksamheter och goda exempel har hämtats från andra kommuner i landet. Kommunens förvaltningsövergripande Referensgrupp integration med representanter från Barn- och utbildningsförvaltningen, Socialförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Enheten för arbete och sysselsättning, Tillväxtkontoret och Kommunledningsförvaltningen har bidragit i processen. Samtliga nämnder och Centrala samverkansgruppen (arbetstagarorganisationerna) har inkluderats i en bred remissrunda.

Deltagare i Östhammars integrationsnätverk med representanter från det lokala civilsamhället har varit referensgrupp i framtagandet. Underlaget har även gått på remiss till berörda myndigheter och aktörer som Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen Uppsala län, Region Uppsala, Folkuniversitetet och Företag i samverkan.

Synpunkter och identifierade lokala behov på integrationsområdet har inhämtats vid breda dialogmöten, integrationsforum, konferenser och nätverksmöten med representanter från civilsamhälle, kommunens verksamheter, myndigheter och näringsliv under åren 2016-2018.

6. Relationen till andra styrdokument och samarbeten

Policy och strategi för integration ska av varje nämnd sättas i relation till de övriga mål som beslutas av kommunfullmäktige och övriga rådande styrdokument.

Integrationsstrategin ligger även i linje med nationella mål för integrationspolitiken, EU:s grundprinciper för integration och SKL:s agenda för integration. Strategin utgår vidare från den breda arbetsmarknadspolitiska överenskommelse som tecknades mellan Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun i februari 2017.⁸

Östhammars kommuns verksamheter tar även hänsyn till övriga lokala och regionala överenskommelser och strategier på integrationsområdet, exempelvis Lokal överenskommelse om integration och etablering (LÖK)⁹, Regional överenskommelse om integration och etablering (RÖK)¹⁰ och den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län (RUS).¹¹ En pågående process med framtagande av en överenskommelse om samverkan mellan det lokala civilsamhället och Östhammars kommun är ett annat nära relaterat arbete.

7. Avgränsning

Mot bakgrund av ovanstående pågående processer och dokument har vissa avgränsningar gjorts i framtagandet av strategin. Strategin fokuserar inte på lokala aktörers/förvaltningars roller och uppdrag på integrationsområdet då detta kommer att framgå av Lokal överenskommelse om integration och etablering (LÖK). I strategin utelämnas även redogörelse för regionala och nationella aktörers uppdrag och ansvar för samverkan på området då detta kommer att specificeras i den Regionala överenskommelsen om integration och etablering (RÖK).

Verksamhetsspecifika mål, styrdokument och arbetssätt svarar respektive nämnd/förvaltning för att sätta och följa och kompletterar denna strategi. Av utrymmesskal utgör den statistik som presenteras i bilaga 2 och 3 endast ett begränsat urval av tillgänglig data på området. Varje verksamhet kompletterar sin behovsbild med data som bedöms vara aktuell för den egna verksamheten.

Senast reviderad: 2018-03-29

Delges: Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige Östhammars kommun, Östhammars kommuns Styrgrupp arbetsmarknad, Östhammars kommuns Referensgrupp integration, Centrala samverkansgruppen (arbetstagarorganisationerna), Östhammars integrationsnätverk, Företag i samverkan, Arbetsförmedlingen Gimo/Norra Uppland, Region Uppsala, Länsstyrelsen Uppsala län samt Folkuniversitetet.

⁸ https://www.osthammar.se/globalassets/dokument/styrdokument/overenskommelse-arbetsmarknad_af-och-osthammarskommun_slutversion-broschyr-2017.pdf

⁹ Östhammars kommun är vid tidpunkten för färdigställandet av integrationsstrategin i en framtagandeprocess av en lokal överenskommelse (LÖK) i samverkan med Arbetsförmedlingen och Folkuniversitetet. Arbetet sker inom ramen för det treåriga regionala ESF-projektet IGMA/KISA. KISA arbetar med modeller för samordning av olika myndigheters insatser för snabbare inträde på arbetsmarknaden för nyanlända i Uppsala län: <http://kisaprojektet.se/>.

¹⁰ Östhammars kommun är vid tidpunkten för färdigställandet av integrationsstrategin delaktiga i Länsstyrelsens framtagande av en regional överenskommelse om integration och etablering i Uppsala län (RÖK).

¹¹ Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län: <http://www.lul.se/sv/Regional-utveckling/>

Bilaga 1. EU:s elva grundprinciper för integration

1. Integration är en dynamisk dubbelriktad process med ömsesidigt tillmötesgående mellan alla invandrare¹² och invånare i medlemsstaterna.
2. Integration innebär respekt för Europeiska unionens grundläggande värderingar.
3. Sysselsättningen är en väsentlig del av integrationsprocessen och är avgörande för invandrarnas delaktighet, för invandrarnas bidrag till värdsamhället och för att synliggöra dessa bidrag.
4. Grundläggande kunskap om värdsamhällets språk, historia och institutioner är absolut nödvändig för integrationen. Att ge invandrarna möjlighet att förvärva denna grundläggande kunskap är viktigt för en framgångsrik integration.
5. Utbildningsinsatser har avgörande betydelse för att göra invandrarna, och i synnerhet deras efterkommande, beredda att bli mer framgångsrika och aktiva deltagare i samhällslivet.
6. Invandrares tillträde till institutionerna samt till offentliga och privata varor och tjänster på samma grund som inhemska medborgare och utan diskriminering har grundläggande betydelse för en bättre integration.
7. Ofta förekommande samspel mellan invandrare och medlemsstaternas medborgare är en grundläggande mekanism för integration. Gemensamma forum, en interkulturell dialog, utbildning om invandrare och invandrarkulturer och stimulerande levnadsförhållanden i stadsmiljön ökar samspelet mellan invandrare och medlemsstaternas medborgare.
8. Utövandet av olika kulturer och religioner garanteras i stadgan om de grundläggande rättigheterna och måste tryggas, om utövandet inte strider mot andra okränkbara europeiska rättigheter eller den nationella lagstiftningen.
9. Invandrarnas medverkan i den demokratiska processen och i utformningen av integrationspolitik och integrationsåtgärder, särskilt på lokal nivå, som stöder deras integration.
10. Att integrera integrationspolitiken och integrationsåtgärderna i alla relevanta politikområden och myndighetsnivåer och offentliga tjänster är en viktig faktor vid utformningen och genomförandet av den allmänna politiken.
11. Att utarbeta tydliga mål, indikatorer och utvärderingsmekanismer är nödvändigt för att anpassa politiken, utvärdera framstegen när det gäller integrationen och göra informationsutbytet effektivare.¹³

---

¹² Begreppet ”invandrare” används i EU:s dokument och är inte Östhammars kommuns val av begrepp. I Policy och strategi för integration i Östhammars kommun använder vi istället begreppen nyanlända/nya kommuninvånare.

¹³ Antagna av Europarådet 2004, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13973-2004-INIT/sv/pdf>

Barn- och utbildningskontoret
Lisbeth Bodén

Policy och strategi för integration i Östhammars kommun: Remissvar

Bakgrund

Policy och strategi för integration i Östhammars kommun syftar till att utgöra kommunens övergripande styrdokument på integrationsområdet och anger den strategiska viljeriktningen för Östhammars kommun. Den inledande policyn syftar till att fungera vägledande på integrationsområdet för kommunens verksamheter. Policyn anger ett antal gemensamma ställningstaganden som tar sin utgångspunkt i kommunens värdeord. Policyn kompletteras med en strategi för integration som beskriver åtta identifierade strategiska områden. Strategin är ett underlag för planering, uppföljning och långsiktighet och syftar till att stödja och vägleda utformningen av integrationsarbetet i kommunala verksamheter. Detta sker genom varje nämnds/förvaltnings införlivande av strategin i respektive ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning.

Yttrande

Barn- och utbildningsnämnden antar dokumentet ”Policy och strategi för integration i Östhammars kommun” i sin helhet och har inga ytterligare synpunkter.